

POLITISKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Mirtis intekmingiausio Maskolijos žmogaus grafo Leono Tolstojaus į šią nūstūmę visus kitus reikalus. Prieš gelžke-
lio stacijas užveždos namelį Astapove, kur su mirčia kovojo Tolstoj, rinkosi pulkai žmonių iš aplinkinių ir iš visų kraštų laikraščių korespondentai. Dak-
tarai darė, kas tik galima suma-
žinti kentejimų mirštančio se-
nelio ir, kaip jie sako, paskuti-
nės jo valandos buvo beveik be
kentejimų. Užgeso jo didįjį,
jautri dvasia kaip liampa, pa-
sibaigė aliejui.

Tarp susirinkusių prieš staci-
jos užveždos namus buvo ir sta-
čiatikiškojo synodo atstovai po-
pas Barsofonius, kuriame buvo
prisakyta mirštantį sugrąžinti
glebini stačiatikiškos bažnyčios,
jaugiu jis to panorės. Bet jo prie-
mirštančio neleidė.

Ant galo atsidarė durys ir su-
sirinkusiems pranešta, jog gra-
fas Tolstoj numirė. Visi nu-
tilo, žmonės nusiėmė kepurės,
o daugelis verkė pradėjo. Visą
rytą iki pietų rinkosi iš visų ap-
linkinių žmonių ir visus leido
kambarin mirusį didvyrį pasku-
tinį kartą pamatyti. Kambari,
kuriame kunas gulėjo, papuošė
eglaitemis. Kuną doktorai in-
balsamavo ir pergabė į Jasnaja Po-
liana, į vietą, kur jis gyveno ir
dirbo per ilgus metų eiles. Leis-
ta nuimti paskutinę fotografiją,
o skulptorius Guenzberg nuėmė
nuo veido maską.

Prieš mirtį Tolstoj išreiškė
norą, kad jo kuną palaidotų ant
kalvutės jo kūrė Jasnaja Polia-
na, kur jis, vaiku budamas, dar
nepažinodamas skausmų, koki
paskui jo širdį spaudė, linkmas
ir laimingas bėgiojo ir siautė.
Bet drauge išreiškė norą, kad
laidotuvis, atsiųstų kuopraščiau-
siai, be iškilimų, be gėlių ir be
visokių nereikalingų ceremonijų.
Bet pasilikusi šeima sutiko
leisti mirusį pagerbti, įai-
gu publika to geistų. Mirusio
draugai nutarė tuos namelius,
kur Tolstoj mirė nupirkti ir juos
kaipo atmintį laikyti.

Didysis kunigaikštis Mikalo-
jus Michailovič šeiminiai Tol-
stojiaus atsiuntė telegramą su
išsireikimu sanjauimo ir gai-
lesčio.

Nors caras synodą perdėtinai
išreiškė geismus, kad Tolstojiaus
kūnas būtų palaidotas su stačia-
tikiskos bažnyčios ceremonijomis
ant stačiatikiškų kapinių, bet
Peterburgo mitropolitas Anto-
nius, Kijevo, mitropolitas Flo-
rian, Maskvos mitropolitas Vla-
dimir, taipgi stačiatikiškojo syno-
do perdėtinis nutarė mesto ant
Tolstojiaus prakelimo nenuimti;
visiems Maskolijos vyskupams
tegrafu uždraudė laikyti pa-
malas už mirusio Tolstojiaus
vėlę. Uždrausta laidoti kūną su
stačiatikiškos bažnyčios ceremo-
nijomis. Svetikioji valdžia, nors
caras ir pats Stalypin kitaip no-
rėjo, žada remti visoms pajie-
goms bažnyčios perdėtinis ir
daboti, kad jų prisakymai būtų
pildomi.

Tolstoj tapo bažnyčios išeiki-
tas 1901 m. Ne kartą popai ban-
dė jį atvesti, priversti atsaukti,
tą, ką jis rašė, sudeginti savo
raštus, išnaikinti ilgų metų dar-
bus, išsivadėti visų geriausių
minčių ir jausmų. Bet supran-
tama, kad raštininkas, kuris vi-
są gyvenimą savo mintis laikė
teisingoms, jų atsaukti negalėjo.
Bet ir Maskolijoje atsiranda
laisvesnių pažiūrų popai, kurie
Tolstojiaus paminėjimui laiko
dievmaldaus nepaisymui fana-
tiškų mitropolito prisakymų.

Maskvos policijos perdėtinis
uždraudė teatrą dėl Tolstoj-
jaus mirties sulaukyti perstaty-
mus, bet dramatišką teatrą at-
siėjo uždaryti, nes aktorai atsi-
sakė lošti.

PRANCŪZIJA.

Laikė atidengimo Paryžių pa-
minklo garsaus prancūziškojo po-

litiškojo veikėjo, Juliaus Ferry,
einant drauge su prezidentu
Fallieres. Prancūzijos ministerių
pirmininkui Briandui, ant jo už-
puolė koksai monarchijos šalin-
ninkas ir būtų gal labai sumu-
šęs ar sužeidęs, jaugiu žmonių mi-
nion ir serginti kelią gvardijos
kareiviai nebūtų umai pagelbon
atėję. Bet visgi užpuolikas
Briandui sudavė veidą su abiem
kumščiom. Susirinkę žmonės
pagriebė užpuoliką ir būtų jį ap-
daužę, bet Briand sušuko, jog jis
nesužeistas, kad užpuolikas rei-
kia ginti. Jį nuo minios ir at-
ėmė kareiviai, nes žmonės kam-
šiomis ir lazdomis perti pradėjo.
Jį tuojaus nugabeno teisman, kur
jis pasakė savo pavarde. Yra tai
Lacour, sanarys monarchistų
organizacijos; savo užpuolimu jis
buk norėjo parodyti vien savo
neketimą respublikoniškos tvar-
kos.

Prancūzijoje lankosi dabar ame-
rikoniškasis karinės laivynas,
parodymui prilaikomo Amerikos
Prancūzijai. Prancūzai labai
širdingai priima amerikoniškus
jūreivius, rūpina jiems pasilinks-
minimus, važioja Paryžium, bet
svečiai spėjo jau prancūziškai
policijai nesmagumą padaryti.
Mieste Cherbourg ir Breste, ku-
rių uostuose sustoję Amerikos
karškieji laivai, ant gatvių su-
sipešė ir su peiliais susipjaus-
tie jūreiviai juodparviai su balpa-
raus; vienas, induratas pilvan,
ligonbutin nugabent, ten pasi-
mirė. Tas atsitikimas, žinoma,
prancūzams ne labai malonus.

VIDURINĖ AMERIKA.

Demonstracijos neprilankios
jungtiniam Valsčiams Šiaurinės
Amerikos, pakeltos Meksikos re-
publikoj, buvo tik pradžia. Ten
rengiama buvo revoliucija prieš
valdžią prezidento Diaz. Revolu-
cija buvo surengta pietiniuose
Meksikos apskrčiuose, bet kėlė
per anksti mieste Pueblo, todėl
nepasisekė. Valdžios atsiųsti ka-
reiviai Pueblo sukėlė suvaldę,
nes kituose miestuose suki-
lino nebuvo, jis turėjo kilti ne-
dėlios dieną, tai kitur revoliu-
cionieriai nebuvo prisirengę. Su-
valdžios revoliucija Pueblo į
valdžios rankas patėjo svarbus
revoliucionierių raštai, iš kurių
valdžia sužinojo revoliucijos va-
dovus; kas iš jų nespėjo užsien
sprūsti, tuos suėmė ir tokiu bu-
dų revoliuciją pirm laiko žlugę.
Nedėlios, dieną, kada turėjo vi-
sur sukilti revoliucijos šalininkai,
perėjo ramiai niekur riaušių ne-
buvo, vien mieste Santa Cruz
Zacatus revoliucionieriai ban-
dė. Bet kaip praneša, juos su-
valdė, nors susirengimui už-
mūsta keli šimtai kareivių.

Karšiai Jungtinių Valsčių re-
miamas buvęs Nicaguos revoliu-
cijonierių vadovas Estrada, ar
geriau sakant, taipgi Amerikai
pantinkantis jo brolis, užėmęs pre-
zidento vietą, jau spėjo parodyti
ne tik savo žiaurumą pasielgime su
pasekėjais kitų partijų, į kurių ša-
lininkus jo kareiviai iš kanolių
saudė, o kitus iš Nicaraguos išvai-
kė, uždare nepatinkančius jam
laikraščius, bet spėjo susipykti
ir su daug svarbesniais — su
Anglija ir su Vokietija, nes ne-
nori vokiečiams ir angljonams
prezidento Zelayo ir Madrido iš-
duotas koncesijos prapazinti.
Apgynimui savo ūkės naudos
ir pagadinimui Nicaraguos ir
Corintho uostą atkako angliškas
ir vokiškas karinės laivas.

ANGLIJA.

Sutauktyti Anglijos parlamento
žemesniųjų rūmų su ponu ramu,
kad jis išsivadėtų tiesos atvesti
žemesniojo rūmo užgyrimus mi-
nisterių pirmininkui Asquittui
nepasisekė ir tarybos tapo jau
pertrauktos. Dabar cina vieni ki-
besikaltinimai. Ministerijos prie-
šai, kadangi ji remiasi ant aičių at-
stovų, apkaltina Asquittą, jog jis
Angliją nori parduoti didžiausi-
siems Anglijos priešams, aičiams,
kuriuos palaiko buk Amerikos
milijonieriai, kurie, taip kaip
aičiai, nori Angliją išdraskyti, ja
visai nupuldyti.

Parlamente Asquitt apreiškė,
jog dabartinėse sanlygose; kovo-

jant vien tarp savęs partijoms
parlamente, jis nieko krašto ge-
rovi negali nuveikti. Todėl As-
quitt mano dabartinį parlamentą
paleisti ir paskirti naujus rinkini-
kus, kad tautos išrinkti naujieji
atstovai pasakytų, ko tauta nori.
Manoma, kad parlamentas bus
paleistas 28 lapkričio dieną.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Alena Ceprinskaitė, žinoma ge-
rai lietuviams iš "Litvos" ra-
šytoja-poetė, iki šiol rašė lenkiš-
kai. Pirmą, iki jį nesusipažino
su "Litva", rašė lenkiškai eiles
apie savo numylėtąją Minsko ša-
lį — vietinis patriotizmas žė-
rė žėri iš kiekvieno lapelio jos
išleisto prieš porą metų Vilniu-
je eilių rinkinio. Paskui pa-
mylėjo platesnę tėvynę — visą
Lietuvą — ir ėmė rašyti puikias
patriotiškas eiles, kad ir lenkų
kalba, bet lietuvių dvasioje. Da-
bar pradeda pamažėlį rašyti jau
lietuviškai. Pirmąjį tokių ban-
dymą paduota "R. Garše" (No.
76). Poetė dar sunku, matyt,
susidoruoti su lietuvių kalba, ku-
rios ji tik mokinasi. Ale ilgai
ji galės tarp mūsų poetų
užimti gana žymią vietą. Svei-
kiname!

Svietimo reikalams Vilniaus
mokslo apygardoje svietimo mi-
nisterija paskyrusi yra mokėti
pridedamųjų 276,780 rublių kas
metai. Tie pinigai apygardos
valdybos taip išskirstyta: Vil-
niaus gubernijai — 60,049 rub.
Kauno — 66,504 rub., Gardino
— 111,735 rub., Vitebsko — 16,
325 rub., Minsko — 20,475 rub.,
Magilevo — 1,692 rublių.

Spalių 10 d. naktį pasibaigus
lenkų teatrui ir išvaikščiojus vi-
siems žmonėms ir net artistams
užsidedę šiemet ką-tik pataisyta
miesto salė. Paliko tik nuogos
sienos. Lenkų artistai turi da-
nuostolių, nes sudegė visi rei-
kalingi teatrų įrengimai prita-
symai.

Toj salėj 1905 m. lapkričio 21
ir 22 d. s. k. buvo garsusis Di-
dysis Lietuvių Suvažiavimas.

Spalių 11 d. I. Lenkų juokų
laikraščio "Bomba" redaktorius
p. Mikulskis už caro garbės įžei-
dimą Teismo Rūmų nuteistas 1
metams tvirtovės. Pirmą kar-
bų už tą patį dalyką p. Mikul-
skis buvo išteisintas, bet proku-
roras padavė antru kartą.

II. P. p. Umistovskiai (tė-
vas ir du sūnūs) už 1905 m.
ir prigulėjimą prie baltgudžių
revoliucionioskių partijos "Hro-
mada" nuteisti visam amžiui iš-
tremiman ir atimta visos teisės.

— Lietuvos Ukiniškas —

VILNIAUS GIRTUOKLIAI.

Prof. Aug. Vroblevskis, kuris
laikė "Rūtoje" paskaitas apie al-
koholį, paskelbė dienraštyje
"Kur. Wil." indomų žinių apie
girtuokliavimą Vilniuje. Jis a-
pskaitė iš policijos knygų, kiel
Vilniaus policija suima per me-
tus girtųjų. Pasirodo labai daug.
Taip antai 1909 metais buvo su-
imta iš viso girtuoklių 3.300 žmo-
nių, iš to buvo 18 nuosimčių mo-
vėrų (paleistuvų). Šiais metais
iki spalio mėnesio 1 dienos suim-
ta buvo 2.559 žmonės. Skait-
linėmis remdamasis p. Vrobl. spė-
ja, kad per tuos tris mė-
nesius suimta bus šiemet ma-
žiausia kokie 700 girtuoklių. Kad
ir pažymėta, jog mės į meta
girtuokliavimas Vilniuje bent
kiek mažinas, bet ne per daug.
Džiaugties toli-gražū negalime.
Tik liūdi, jog 3.000 žmonių,
taip pasigeriančių, reikia po-
licijon vėsti, kad tenai prasiblai-
vytų! 3.000 žmonių pavirstančių
iš degtinės tvaiko žvėrimis, nu-
stojančiųjų proto! Ir tai kas me-
tai! Beveik po 9 žmones į dieną!
Tai pasibaisėtina didelis nuo-
simtis. Kaip suėskė p. Vr. —
tarpe ty suimamųjų girtuoklių
įdys labai retai tepasitaiko.

Vis krikščionys: lenkai, lietuviai,
rusai. Atmetus žydus, kurių yra
veik pusė visų Vilniaus gyven-
tojų, palieka kokie 100 tūkstan-
čių. Iš jų pusė atskirus vaikų,
moterų — kurie nepasigeria, iš-
eina, kad iš 50 tūkstančių vil-
niečių-krikščionių 3.000 žmonių
į metus pasigeria taip, kad juos
policistai, nelyginant kiaules
tvartan, turi suvarinėti policijon,
kad nekeltų gatvėse betvarkės
ir trukimo. Policijon patenka
daugiausia darbininkai, amatnin-
kai. Intelligentai ir "ponai" pa-
sigeria namuose. O jų pasigie-
ria ne mažiau. Pridedi dar mo-
kslus einantį jaunimą, kurių
taip-pat mėgia pasigerti, bet po-
licijon nepakliūva, nes labiau sau-
gėjasi, bijodami pavarymo iš mo-
kyklos. Ogi ir darbininkų ne
visi policijon pakliūva. Tikrai,
kad pasigeriančiųjų iki proto ne-
tentant, bet nepapulančiųjų po-
licijos globon, yra tris kartai
tiek. Taigi teisingai apskaito p.
Vrobl., kad Vilniuje pasigeria
kas meta mažiausia 12 tūkstan-
čių žmonių, pasigeria taip, kad
nustoja būti žmonėmis. 12 tūks-
tančių iš 50-ties tūkstančių! Va-
dinas, kas ketvirtas žmogus Vil-
niuje pasigeria taip, kad jį reik-
ty vartyti policijon išsiblaivyty
O dar Naujųjų Metų sutikimas
ir Velykos, kuomet retas iš vyrų
nepasigeria?!

Tos skaitlinės žankė žaukas
blauvininkų apskelbti alkoholiu
kovą "žūt-būt".
— Viltis —

IS KAUNO.

Anot paskutinių žinių, visose
Kauno bažnyčiose žadama įvesti
lietuvių kalba giesmės ir pa-
mokslai.

P-lė Viera Saglajnaitė, Kauno
"Garnio" redaktorė, užrašyta sta-
čiatikė, priėmė katalikų tikėjimą
ir spalio 4 d. šv. Trejybės baž-
nyčioje sužadėtuša su mokytoju
p. Škema.

— Viltis —

KAUNO GUB. BLAIVUMAS.

Sulig paskutinės valdiškosios
apskaitos — kiek kur Rosijo-
je išgeriama degtinės, pasirodo,
kad mažiausia išgeriama Kau-
no gub., Čia kiekvienam gyven-
tojui atsieina į metus tik 4-5
bonkos degtinės, tuo tarpu ki-
tose valstybės gub. išgeriama
apskritai po 10-11 bonkų. Tai-
gi Kauno gub. vis dėlto pasirodo
esanti blaiviausia visoje Rosijo-
je. Ačiu Dievui ir už tai! Be
abejonės, ne mažas tame nuopel-
nas mūsų veiklosios "Blaivybės".
— Viltis —

IS PLUNGĖS, Telkų pav.

Spalių 3 d. per Aniolų Sargų
atlaikus kun. Bojorinas apskelbė,
kad spalio 29 d. s. m. atvažiuos
"Tėvas Kazimieras" (kapucinas)
laikyti misijų, kurios tęsis per 3
dienas.

— Lietuvos Ukiniškas —

IS SIRURU.

Siaulių pav. Siaulių vals.
Čia įsventinta neseniai pasta-
tyta senatikių "moleinė" (baž-
nyčia), pastatyta valdžios lėšo-
mis. "S. Z. T." pažymi, kad tai
bene vienintelė ir pirmutinė vi-
soje Rosijoje senatikių moleinė,
kuria valdžia savo lėšomis pa-
statė.

— Viltis —

IS PERNARAVO, Kauno pav.

Pernai rudenį sukėlus daug
trukimo ir kalbų neįsardytų tro-
bų pavezimas, šiemet jau bai-
gia eiti iš mados. Pasirodė, kad
tik mažas, lengvas trobas teap-
simoka neįsardžius vėsti, o ilgos
surdurinės, beveikant, sugenda ir
pats jų pavezimas tiek brangu-
mo apsieina, kiek ir išardytų
perkėlimas. Beto ir meistrai —
neardytų trobų vėzejai, pradėjo
labai brangintis, užtat nelabai
kas dabar ir juos ir besikreipia.
Pernaravietai.

— Viltis —

IS GARŽDŲ, Telkų pav.

Prie-pat sienos kareivis nuo-
vė žmogų. Eita jo iš Prūsų, ru-
pė bevalgant. Kas jis, iškur
ir kur ejo, nežinia. Metų apie
39, ant rankos nebūta dviejų
pirštų.

Girgždienės vaiko, vakariene
pavalgius, išeita žydams kontro-
bandos nešti; nors jis sugrobtas
už 4 varstų nuo Girgždienės na-
mų, vienok kareiviai, atbidėję,
Girgždienės viską išvartalojo,
bekratydami. Niekto nerado. Iš-
jodami pasakė: tuos namuos nei
šunies neliks; visus išsisų į to-
limą šalį.

Girgždienė rauda, išgirdus to-
kią naujieną; raminama, afsako:
jie gali žmogų užmušt, kur ne-
galės išsiųst.

— Viltis —

IS PUŠALOTO, Panev. pav.

P. Juozapas Kazokauskis, žė-
miečių viršininkas, spalio 9 d.
buvo sukvietęs Pušaloto vals-
čiaus ingaliotinius nutarti, ku-
dame sodžiuje įsteigti mokyklą.
Susirinkimui buvo pranešta, jog
vyriausybė mokyklai įsteigti duo-
da 2.100 rub. pinigais ir me-
džiagą iš valstybės girių; pas-
kui algą mokytojui. Iš vals-
čiaus gi reikalaujama, kad duotų
apie 1 dešimtinę piecias, 100
rub. pinigais įrankiams intai-
syti ir suvežti medžiagą. Rei-
kalingiausia pasirodė įsteigti mo-
kyklą Gailionių sodžiuje, nes per
1 1/2 mylios nėra niekur mokyk-
los. Bet kaip pačių Gailionių,
taip ir kitų sodžių ingaliotiniai
naujųjų sąlygų nepriėmė ir nu-
tarimo nesuradė.

Mano nuomone, Pušaloto vals-
čiaus ingaliotiniai blogai tarnau-
ja savo rinkėjams sodiečiams,
atsisakydami nuo mokyklos.
Jiems reikėtų imti pavyzdys iš
Panevėžio miesto tarybos.

— Viltis —

IS PANEVŽIO.

Panevėžio miestas pelno 15-
18 tūkstančių rublių; jo, gi tary-
ba nuo 1905 metų skiria mokyk-
loms kasmet po 7.050 rub. an-
triesiems skyriams palaikyti prie
1 ir 5 klubos realinės mokyklos
po 2.400 rub., mergaičių gimna-
zijos rūmams statyti po 1.000,
miesto 4 klubų mokyklai po 500
rub., miesto dviejų klubų mokyk-
lai po 700 rub., trims pradinėms
mokykloms po 400 rub., neturtin-
goms gimnazijos mergaitėms su-
šelpiti po 1.000 rub., realinės ber-
niukams po 100 rub., lietuvių
mokyklai prie katalikų labdarių
draugijos po 250 rub., žydų ran-
kų darbo klėsi po 100 rub., ir
dvim cerkvinėm mokyklom po
100 rub. Taip tat miesto tary-
ba pusę gaunamo pelno skiria
svietimo reikalams ir už tai jo-
niekas nepelkia, bet giria. Gai-
lioniegi gi sodžiaus vaikai be mo-
kyklos paliks tamsų ir dūsaus,
kad "blogi metai", kaip dūsaus
jų tėvai, ir neišmanys, kaip
padėjimas pataisyti.

— Lietuvos Ukiniškas —

SKYRĖJAS.

— Viltis —

IS VILKIJO, Kauno pav.

Senai buvo pas mus pagėdau-
jama "Blaivybė", nes broliai
vargdieniai, nesuprasdami gir-
tuoklystės kenksmingumo, neš-
sunkiai užpraktintuos savo ska-
tikus ant ankuro Ragučiai, (s-
skaitlius žinyntų Ragučio garbe
auga. Kur ne pasisuksi, pamaty-
si gražiomis pavasimis papuoš-
tas iškasbas paraisai: Pivnaja
Alina, Aline ir t. t. Iš sakyklo-
retai kada būvo aiškinaama apie
alkoholio nuodus ir girtybės vai-
sius. Rugšėjo 26 d. s. m., be-
ne kun. Marmos rūpestijū inkur-
ta "Blaivybės" Draugijos Sky-
rius. Pirmininku išrinktas vie-
tinis klebonas. Kaip teko ma-
girdėti, ir tą Draugiją žmonės
nariais rašos, netik vyrai ir mo-
teris, bet ir vaikai.

Užnemuniets.

— Viltis —

IS PAGRAMANČIO, Ras. pav.

Cionai blaivybe ne kiek te-

pasigirsi. Alinės kad ir buvo
panaikintos nuo pradžios 1909
m., bet girtuokliai tebegyvena.
Stai šio mėnesio 11 d. par-
vaziudamu iš Tauragės-gerokai
inkaususiu draugu iš Masiškių
sodžiaus, B. Gercas labai suže-
dė peiliu į šoną M. Seputį. Var-
gu begapis. Draugavo juodu
nuo pat mažens; buvo kartu
Amerikoje ir pargrįzo šį pavasa-
rį, o dabar jau pjauna viens kitą.
Už ką? O-gi prisigėrę ką dau-
giaus bedarys?

Dar turiu priminti apie pa-
gramantiškų talkas. Kad ir 2-4
deš. žemės turi, bet talkų neap-
sieina per mėšlavežį, kūrę, linų
mynę. Susirinka talkon daugia-
sia jaunimas, per dieną dirba,
o naktį užia. Neapsieina be ano-
dijos bei degtinės. (Anodijū
čia geria stikleliais). Talkininkų
nemandagias kalbas, apsieji-
mus, o kartais ir kitą ką galima
pastebėti. Kartais, šaukdamas,
i triobą inbėga vaikas ar mer-
gaite, kad Kaziukas ar Motiejū-
kas dega anodijoje! Trobojė su-
judna. Viens bėga šian, kits
ten... sustoja muzika grie-
žus... tuo ir pasibaigia talka.

— Viltis —

IS KUKUTISKIO, Šventėnų ap.

Vietinė valščiaus mokykla šį
rudenį pertaisyta į dviklėsę mi-
nisterijos mokyklą, į kurios an-
rają klesą bus primami baigusi-
jeji valščiaus mokyklą arba ta-
lygaus prasilavinimo, bet išlai-
kusieji tam tikrus kvotimus.
Priėmimas tęsis ligi 20 spalio,
o mokslos prasidėjo 1 spalio.

Tą mokyklą baigusieji asme-
nis naudosis: 1) antrojo skyriaus
palengvinimu kareiviavimo atli-
kime; 2) bus priimami į moky-
tojų seminarijas; 3) lengvai gaus
vietą krasos žinyboje arba prie
geležinkelio. Pagalios baigusie-
ji dviklėsę mokyklą turės teisę
laikyti tik sutrumpintuosius kvot-
imus gavimui vaitinės (aptie-
kos) mokinio vardo.

— Lietuvos Ukiniškas —

IS NAUJAMIESČIO, Panev. ap.

3 spalio m. dieną buvo čion
valsčiaus sueiga išrinkti į žemės
tvarkymo komisiją valščiaus in-
galiotinų nuo valsčiaus. Po-
draug žemiečių viršininko buvo
pasilyta raštu (jisai pats ne-
buvo) išristi klausimą apie sta-
tymą naujo buto mokyklai, nes
dabar mokykla yra viename bu-
te su raštine; namas jau senas;
mokykla maža: tegali tilpti ne
daugiau, kaip 80 vaikų, o norin-
čių lankyti mokyklą yra daug
daugiau, bet priimti jų negalima,
nes nėra vietos. Jau keleri me-
tai atgal kilo klausimas apie
naujos mokyklos statymą atski-
rai nuo raštinės. Taigi per su-
eigą tas klausimas vėl pasily-
tas apspartyti. Žem. virš. raš-
te buvo minėta, jog, sueigai su-
tikus statyti naują butą mokyk-
lai, valdžia skirs šiam dalykui
iš izdo 2 tūkstančių rub., 1/2
tūkstančio galima bus gauti iš
"žemskų" pinigų ir dar 350
medžių. Pasilyta buvo užtai-
gi prašyti ministerijos, kad per-
keistų šią mokyklą į dviklėsę.
Apskaiyta, kad toks butas at-
sieis apie 4 tūkstančius rublių
Taigi valščiai reikėtų sudėt tik
tai 1 1/2 tūkst. rub., suvežti pas-
kirtus medžius, pastatyti nam:
mokyklai ir kasmet įnešti Direk-
cijos depozitan 471 rub. su kap-
tai yra algą, kurią jie moka da-
bar vyriausiam mokytojui. Pui-
kios išlygos... Rodės, kad vals-
tiečiai noriai sutiks su jomis...
Bet kur tau!... Nežūrint jį iš
aiškinimus abiejų mokytojų (čion
yra 2 mokytojų: lietuvis ir ru-
sas) ir raštininko apie dviklėsę
mokyklos naudingumą, valstie-
čiai nesutiko, bijodamies, kaip
jie sako, užsikrauti ant savų
sprando naują smūgį, ir visiška-
iškai atsisakė statyti naują butą
mokyklai: sako, jog statysia, kai ateis
laikas vėl drauge su raštine;
arba 5 kap. mėnesiui. Kiek-
vienas skaitytojas gauna su nu-
sy tik 8 (!) rub. už statymą, naujo
buto dviklėsę mokyklai, kiek pi-
ningų įmokėta. Po tuo

— Lietuvos Ukiniškas —

IS VILKAVISKIO.

V

užrašyta jo pavadė ir, žinoma, įrašyta, kokią knygą paima; o pagal kvito numerį paskui viskas labai lengva surasti.

Dar turiu pažymėti, kad šis knygynas įkurtas ne "Žiburio", bet "Gyvojo Rožančiaus Brolijo", kurią vedė gana darbštus kun. Sruoginys ir 1905 m. įsteigė knygyną. Įsikurus "Žiburiui" knygynas perėjo į "Žiburių" rankas, dėlto kad išėjus kun. Sruoginiui Vilkauskio "brolija" pakriko. Knygynas skaitytų turi nemaža.

Sav. P. Krikšč. Darbininkų draugija plėtojasi neblogai. Įsteigta 1909 m. rugsėjo mėnesį dabar turi 414 narių ir 866 rub. 73 kap. pinigų. Nario mokesnis 20 kap. mėnesiui. Dabar draugija nupirko namą, dvar. Gauronskis paaukavo plotą prie pat miesto, ir dabar tą namą jau stato. Ten bus salė susirinkimams, o reikale narių turės prieglaudą. Darbininkų draugijos glėbjas kun. Sekevičius labai darbštus vyras ir turi paaugus užsitikėjimą, dėlto taip ir sekasi. — Draugija dar žada ir kitą namą pirkti ir ten pat statyti.

J. B. — tis.

IŠ PAPILĖS, Zarasų pav. (nuo mūsų korespondento).

Pas mus yra valstiešius pasamdytas mylintis gerai išsigeręs pačtorius. Dar nebuvo atsitikimo, kad nuvažiuotų Pamienamui paimti iš pašto laiškus ir sustintus, nebūtų pasigėręs. Ten jis važinėja 3 sykiais savaitę ir nepasitaiko, kad visus sustintus parvežtų. Pasigėręs, daug sustintų pameta. Laiskus atplėšia ir skaito, o paskui numeta, arba išskrynute išima, nuplėšia marke ir liepia dvigubai užmokėti. Už parvežimą laišku ima nuo kiekvieno laiško po 5 kap. Čia ateina iš Vilniaus "Okininkas", o iš Amerikos "Lietuva". Žmonės laikraščių laukia, bet ypač amerikonišką "Lietuvą" nevaidina, gauna (o gal ją sulauko maskoliškoji cenzura? Red.). Jau antiras mėnuo kaip ji išrašyta, o tik du numeriai nedėliojo žmonės gavo, o dabar daugiau nebegaujama. Buvo ir tas, kuris "Lietuvą" išsirašė ant pašto ištirt, kodėl negauna, išrašyto laikraščio; bet gavo atsakymą: gal iš Amerikos neišsiuntė. Bet iš Amerikos, mes žinome, kad sustintime klaidos nebuvo. Meldžiam todėl paaiškinti, kodėl mums laikraštis neatėina?

Lietuvai,

Paaikinti sunku, nes Amerikoj negalima visų priežasčių žinoti. Maskoliškasis pačtas žinomas pasaulij, jog jame tvarkos nėra; bet negavimo laikraščio gali but ir kitos priežastys: gali numerio neiešti ir maskoliškoji cenzura, jaigu telpa koks straipsnis. Maskolijos valdininkams nepatinka. Seniau maskoliškasis pačtas neiešdavo cenzūros laikraščius grąžindavo atgal, kaip to reikalauja visų tautų nutarimai, dabar Maskolija ir nutarimų nesilaiko. Gal dėlto reiks su pasiskundimu ant Maskolijos kreiptiesi terptautiskam pačto Biuran Berne, kuris turi pačto reikalus tvarkyti. Jau kartą, dėl nesilaikymo terptautiškų nutarimų, Berno biuras žadėjo Maskoliją išsaryšio išmesti, bet užtikrinus, kad laikysis nutarimų, ji ryšy palikta. Jaigu daug skundų bus ant Maskolijos pačto netvarkos, ją gali iš terptautiško ryšio išmesti. Red.

IŠ RYGOS.

Rygos miestas visokiems miestu reikiamas skolinasi apie 8 milijonus rublių. Teko girdėti, kad iš tų 8 milijonų rublių pusė milijono (500.000) rublių paskirta latvių teatrui pastatyti Rygoje. Latviai visomis pajėgomis grūdai miesto dūmon. Jų grūdai mėsai vaisiai aiskūs. Kada gi mės sulauksime ką nors panašaus.

L. N.

IŠ PETERBURGO.

Iš studentijos gyvenimo. Universiteto taryba jau patvirtino praėjusį pavasarį paduotus litvologijos būrelio įstatus. Tas būrelis rūpintis ir užsiims visu tuo, kas tik kokiu nors būdu paliečia Lietuvą. Būreliui vadovaus prof. E. Volteris. Siomis dienomis bus pirmas būrelio susirinkimas.

L. N.

PRIE LIETUVISKŲ PAVARDŽIŲ LENKINIMO ISTORIJS.

Iškur šiandien visoje Lietuvoje tiek daug yra pavardžių lenkiskomis galūnėmis? Ar visos jos yra lenkiško kilmės? Be abejonės, Lietuvoje daug yra atėjūnų lenkų, bet kur kas daugiau yra lietuvių, kuriems nemalonu buvo lietuviškai vadinėti. Klebonai, rašydami vaiko tėvo tikrą pavardę į metrių knygą, dažniausia ją dailino, prisegdami lenkišką galūnę (pav. Veliuniškis — Weloński), seminarijų valdžia, priimdama aspirantą, iš Vabalio darė Zukovskį, iš Vosyliū — Vasilevskį ir panašiai. Nereikia labai toli siekti atgal: ant tų pėdų surandame daugybę panašių faktų.

Bet argi tik viena dvasiškija lenkino lietuviškas pavardes? Gal jie tik pildė visuomenės geisimą?

Kada mes statėmė pirmus, bet jau drąsius savo atgijimo žingsnius Ruikio, Rėžos, Donelaičio, Bogušio, Poškos, Strazdo, Stanevičiaus, Daukanto ir kitų pagalba, Lietuvos bajorija toli gražu nevisai tepripažino, ku esanti, gėdinosi vadinties lietuviškomis pavardėmis.

Koki buvo Lietuvos bajoro idealai pradžioje XIX šimtmečio, kaip jis suprato tautystę ir kaip jam brangi buvo lietuvių kalba, tegul pasisako jis pats: aš tylėsiu!

Tų laikų rimčiausiam ir intelektualiausia lenkų laikraštyje "Tygodnik Wileński" No. 80, 28—32 pusl. 1817 metų gausna balsų p. Baltromiejus Zytojski, kuris taip kalba:

... "kada jau visoje šalyje (suprask lenkų) nuo Kriukuvo iki Raseinių visi karšiai užima lenkų kalbos valymu ir dailinimu, stebėtina vis dėlto, kad niekas ikišiol nepadavė sumanymo valyti visokių luomų šeimynų pavardes, kurios kyla iš svetimų kalbų ir jasias (pavardes) versti į grynai lenkišką kalbą. Vokiečiai, nežinėdami jokių prietarų, jau seniai tai daro ir taip parodo savo patriotizmą. Išskiriant svetimačius atėjūnus, Lietuva susideda iš dviejų seniai čion jau gyvenančių, bet įvairios kalbos tautų ir per tai pas mus (suprask Lietuvoje) atsitinka daug tokių pavardžių, kurios vietiniams gyventojams visiškai nesuprantamos, kurios gi, laikantis kulties, galima labai lengvai į lenkišką išversti ir taip pav.... iš žemaičių kalbos Jonaytas — Janowski, Zvirblis — Wróblewski, Bołtowski — Bialecki, Użupis — Zarzecki ir tt.; o jaigu kas nerastų lenkų kalboje tam tikrą žodžio, tai gali neatsitovinėti, labiausiai permaines padaryti grynai lenkišką (aproximatio), pav. Sakutys į Sakutowicz, Maciutis į Maciutowicz ir t. t."

"Man rodos, jaigu jau paimtus iš svetimų kalbų techniškus žodžius savaip perdirbome vien tik dėlto, kad buvo ne lenkiškos kilmės, dėlko gi turime laikyti svetimos kilmės žodžius mūsų pavardėse? juo labiau kad ten yra daug ne švelnių ir net tokių, kuriuos sunku ištarti, kaip pav.... Drwingil — iš pagarbos, kokią jam išreiškiu, patarčiau jam, savo pavardę, kuri režia žmogaus švelnią ausį, permainingi su Dworecki nuo žodžio dworowac. Jaigu jau norime valyti kalbą, valykime ją į visiškai, idant neliktų net ženklo to, kas buvo".... (nie zostavujas nawet śladu dawniejszego zabytku).

... "Kaipo tikrai prisiries prie savo tautos ir kalbos, paduodu šį užmanymą tyros lytietytės dvasioje (w duchu czystego obywatelstwa), tikėdamas ingysias tarp savo gerai mąstančiųjų tautiečių pagyrimą už mano tokį uolumą".

Nereikia jau man rodos aiškesnio prirodymo, kaip žiūrėjo lenkai ir sulenkėję lietuviai į lietuvių kalbą pačioje Lietuvoje. Žemaitiškį žodžiai jau buvo svetimi, rėžiantieji žmogaus švelnią ausį ir juos reikia prašalinti, kad nepasiliktų nė ženklo (taip!).

Taip rašo Lietuvos pylietis Baltromiejus Zytojski, kurio balsas pasklysta po visą Lietuvą ir Lenkiją per "Tygodnik Wileński". Pr. Jonaitis.

IŠ AMERIKOS.

ROOSEVELTAS NESIKALBA.

New York. Po paskutinių nepasisekusių respublikonams rinkimų, jų svarbiausias stulpas, buvęs prezidentas Roosevelt, užsidarė savo namuose ir su niekuom nenorėjo kalbėti. Turbut pirmą, savo kalbose girdamas per daug respublikonų partiją, pailso. Atkakus jam redakcijon laikraščio, kurio jis yra vienu iš redaktorių, apspito jį reportoriai, bet ir jiems nei apie savo mieriūs nieko pasakyti nenorėjo. Rooseveltas tepasakė šiuos žodžius: "Aš absoliutiškai nieko neturiu pasakyti. Aš nematau duoti kokius nors rinkimų išaiškinimus nei dabar, nei paskui". Į begalinį klausimų skaičių Rooseveltas tik nosisypsojo. Tūliems pasakė, kad dabar jis laimingesnis kaip kada nors gyvenime. Iš New Yorko Rooseveltas važinoja Washington — skaitytų savo praeiną... geografišką draugiją apie keliones Afrikoj.

MĖSOS KAINOS EINA MAŽYN.

New York. Iš visų Amerikos kraštų ateina žinios, jog mėsa eina pigyn. Matyt skerdyklų savininkai neturi kur jos parduoti. Austrija ir Prancūzija pradėjo mėšą gabenti iš Argentinos, Vokietija leidžia gabenti gyvus galvijus iš Prancūzijos. Tai Amerikos mėsos trastas turi bent namieje mėšą žmonėms pigiau pardavinėti.

SULAIKĖ LAIVĄ SU ITALIŠKAIS ATEIVIAIS.

New York. Čia likosi sulaukiantis italikš garlaivys "San Giorgio" su itališkais ateiviais. Pasazieriai sulaukyti kvarantenoje ant Hoffman salos. Laivas tas atkako iš Palermos. Jis turi 7 serganečius keleivius. Amerikos valdžia mano, jog jie cholera serga; kelionėji gi du ateiviai apsirgo cholera ir mirė. Minėtas laivas, apart ingulos, turi 22 kaikutų pasazierių ir 221 ateivį.

BLOGA PRIEŽIŪRA.

Danville, Ill. Bakteriologas iš Chicagos ištyrė, jog smarkiai sutausios šiltinės mieste Hoofeston užgimė nuo šiltinės gyterijos užkrėsto pieno. Pieną ligos perais užkrėstą pardavinėjo du pieno pardavinėtojų, kurie vienok uždarė savo pardavines ir su tuom pasiliovė ir šiltinės.

KONFISKAVO VISA KRAUTUVĖ.

New York. Valdžia konfiskavo čia visą anglišką gelumbių krautuvę J. Brooke & Co., užskolą 200,000 dol. Valdžia užtikrina, buk minėta firma muitais ant tiek Amerikai nuostolių padarė. Vienas buvęs firmos tarnas ją apskundė valdžiai. Miklos kilmės, dėlko gi turime laikyti svetimos kilmės žodžius mūsų pavardėse? juo labiau kad ten yra daug ne švelnių ir net tokių, kuriuos sunku ištarti, kaip pav.... Drwingil — iš pagarbos, kokią jam išreiškiu, patarčiau jam, savo pavardę, kuri režia žmogaus švelnią ausį, permainingi su Dworecki nuo žodžio dworowac. Jaigu jau norime valyti kalbą, valykime ją į visiškai, idant neliktų net ženklo to, kas buvo".... (nie zostavujas nawet śladu dawniejszego zabytku).

JAVŲ UZDERĖJIMAS.

Javai Amerikoje šiais metais gerai užderėjo. Surinkta javų šiais metais 350 milijonais bušelių daugiau negu pereiniais metais.

Sitai skaitlinės, parodančios kokių javų kiek būšelių surinkta šiais metais ir kiek pereiniais: Skaitlinės reiškia milijonus bušelių.

	1910m.	1909m.
kukuruzų	3.121	2.772
kviečių	692	737
avižių	1.096	1.007
miežių	158	170
rugių	32	32
grikių	17	17
sėmenų	15	25
bulbių	328	376

Šieno šiemet supjauta 60 milijonų, pereiniais metais — 64 mil. tonų, tabako gauta šiais metais 967 milijonai, pereiniais — 949 milijonai svarų.

Taigi ypač padaugėjo šiais metais kukuruzų. Padaugėjo ir avių. Kitų javų surinkta šiais metais arba ant lygios su pereiniais arba mažiau negu pereiniais. Vasaros laiku visgi nebuvo laukta tokio javų derliaus.

NEGAVO UKĖSYSTĖS PAPIERŲ.

New York. Vienas ateivis atsisakė teisman prašydamas ukėsysės popierių. Egzaminuojantis jį teisėjas paklausė, kas buvo Jurgis Washington? Ateivis atsakė, jog tai buvo tas vyras, kuris Amerikoj atrado. Paklaustas, kodėl Amerikoj iškilmingai apvalkščioja tą liepos dieną, ateivis atsakė, jog todėl, kad tą dieną Amerika tapo atrasta. Žinoma, už tokius atsakymus teisėjas jam popierių neįsivadė.

ISPILDĖ KĄ ŽADĖJO.

Bloomington, Ill. Gyvenantis netoli čia fermeris Chris. Frederick pirko ant kapinių sau kapo vietą ir paminklą. Išsiuntė čekį numirėlių laidotojui su prašymu paleidoti kūną ir pranešė, jog kūną ras prie kapo. Ten išliko rado fermerį negyvą su persauta galva.

TIKRA KOMEDIJA.

Jackson, Tenn. Amerikos valdžia padavė teisman Amerikos kerosino trasta Standard Oil Co. ir už laimėjus teisę reikalavo 30 milijonų dolarių baumsės. Teisimas vienok trastą išiešinė, nes valdžios atstovas neinstengė prirodyti trastui užimtamą nusidėjimą.

NE EKSPLODĖ.

Atlemta, Ga. Ant vieno vidurmesčio gatvės elektriskasis karas susijusė su vežančiu 3,000 svarų dinamito vežimį. Dinamito dalis, patronų dalis eksplozavo, bet skryniose esantis neeksplozavo. Kare buvo 20 pasazierių ir jie išliko neužgauti.

INDIJANŲ GYVENTOJŲ SKAITLIUS.

Washington, D. C. Sulyg Censuso biuro laike paskutinio gyventojų suskaitymo surinktų žinių, Indiana valstioj buvo išvis 2,709,876 gyv., arba ant 184,114 daugiau negu dešimtis metų atgal, taigi 7.3% daugiau.

VIENA BAŽNYCIA ŽYDAMS IR KRIKŠČIONIMS.

New York. Čia sutarė du krikščioniškos ir viena žydų paprąja užlaikyti drauge vieną bažnyčią savo dievmaldystoms. Yra tai žydų sinagoga, unitaristų Mesijos parapija ir unitaristų parapija. Kas vakaras nedėdieniais vienoj bažnyčioj bus visų tikėjimų dievmaldysta. Juk melstiesi išliko vienoj vietoj gali taip žydai, kaip krikščionys.

UŽSIMUŠE ORLAIVININKAS.

Denver, Cal. Vienas iš garsesnių Amerikoje orlaivininkų, Rolph Johnstone pasisekė 500 pėdų, nupuoė ant žemės ir ant vietos užsimušė. Jo mat norėta staciati ant žemės nusileisti ir jis sustabėdė mašiną, bet paskui, nežinia dėl kokių priežasčių sparnai nenorėjo išsiskėsti, nukrypo vienos pusės ir mašina, visu smarkumu nupuoė ant žemės.

NE TĄ RADO, KO TIKĖJOSI.

New York. Gyvenantis čia Philipp Muggner užsimanė namų kelnotę paliktą vieno burdingerio skrynją atidaryti ir pažtiūrėti, kas joje yra. Atidarę skrynją, persigando, nes joje rado žmogaus skeletą su apdžiuvusiomis ant kaulų mėsoms. Skrynją tą pas jį paliko koksai Wm. Lewis; kas su juom atsitiko, nežinia. Ar tasai skeletas yra vyriškio, ar moteries, dar nežinia.

GAL GAŠDINA.

El Pero, Tex. Redaktorių laikraščio "Marathon Hustler" gavo telegramą, buk šerifo pagelbininkas Murfoj gavo žinią, jog daug ginkluotų meksikonų perėjo per upę į Amerikos pusę ir traukia ant Marfos. Greičiausiai bus tai kelio juodvarnio gašdinimas.

SUSIMUŠE DU PASAZIERIAI LAIVAI.

New York. Išplaukiant su

pasazieriais Europon New Yorko uoste susimušė prancūziškasis garlaivys "La Lorraine" su voikiškuoju Bremos garlaiviu "Prinz Friedrich Wilhelm". Abudu laivai tapo pagadyti ir sugrįžo į savo stovyklas, bet pataisius pagadinimus, galėjo plaukti Europon. Žmonių nesužeista. Pasazieriai iš syk nusigando, bet juos pasisekė nuraminti.

MENULIO UŽTEMIMO NESIMATĖ.

Serėdoj 16 lapkričio buvo pilnas mėnulio užtemimas. Tik šito gražaus vaizdo nelemta buvo matyti nei Chicagai nei New Yorkui, nes buvo debesuotas vakaras.

SAN FRANCISCO TURI 416,912 GYVENTOJŲ.

Pagal dabartinio cenzo San Francisco turi 416,912 gyventojų. Dešimtis metų atgal San Francisco turėjo 342,782 gyventojų, taigi priaugo gyventojų 21% nuosimtis.

MEDŽIOTOJŲ AUKOS.

Egg Harbor, Wis. Aplinkinėse giriose likosi nušautos medėjas A. A. Button. Medėjas, turbūt menkai matantis, manė kad tai vilkas. Medėjas yra tai Frank Lalleman, širdingas draugas nušautojo. Prasidėjus medžiojimo sezonui yra tai jau šešta auka neatsargų medėjų.

UŽMUŠĖ TEVĄ.

Muncie, Ind. Netoli nuo čia gyvenantis fermeris Smith naktyj atėjo kruvinas pas fermerį Oscarą Sham ir papasakojo, buk ant jo užpuolė plėšikai ir jį taip sumušė. Kadangi vienok tuom laiku prapuoė Smitho tėvas, tai Smithą, kaipo nužiūrėtą, ir suėmė. Ir neapsiriko. Policijoj štai ką jis pasakė apie savo tėvą, kurį jis primušė: "aš maniau, kad jis negyvas. Aš įdėjau kūną į vėžimą ir nuvežiau į senąjį šulinį. Kelionėj jis truputį atsigavo, ir man ant kaklo apsikabino. Aš jį paskui vėl mušiau per galvą ir jis nutilo. Metant man jį į šulinį, jis suvaitojo".

ILGAI GYVENO.

San Diego, Cal. Pasimirė čia 18 lapkričio dieną meksikonas Juan Purcel. Išgyveno jis 122 metų, taigi atsimeina dar laikus, kada Meksiko ir Kalifornija buvo ispaniška valdyba.

NUODAI RAGAIŠYJ.

Washington, Penn. Restorane ant S. Main st. septyni žmonės pavalgė ragaišio sunkiai apsirgo. Tų pačių ragaišių buvo duota visiškams — jie išdėvės. Pasirodė, kad negras virėjas apsiries kepdamas vietoj kepamųjų miltelių indėjo žiurkinių nuodų.

INDIJONAI MIRŠTA NUO VĖJARAUPLIŲ.

Cheyenne, Wyo, 19 lapkr. I keturias dienas čia numirė 93 indijonai nuo vėjarauplių. Bjauroji liga apsiėriškė pavojingiausioj formoj. Dabojanti indijonų rezervacijąs perdidėjai visokiomis išgalėmis stengiasi kovoti su užėjusia epidemija.

PASKANDINO LAIVELI.

San Francisco, Cal. Netoli nuo čia angliškasis garlaivis užbėgo ant velkančio garlaivėlio "Sea Prince" ir jį su žmonėmis paskandino. Prigėrė keturi žmonės.

IŠVIRĖ SYRUPE.

Thomasville, Ga. Nėstant dvim vyram katilą su verdančiu syrupu, pasipynė dviejų metų vaikas George Smith iš Metcalfe, ipuėli katilan ir su visu išvirė.

SUEMĖ UŽ KONTRABANDĄ.

New York. Suėmė čia du brolius Phillips, turinčius drabužių pardavinę prie W. 18 st. Miltininkai sako, jog broliai Phillips miltu padarė Amerikos išdui nuostolių mažiausiai ant 50,000 dolarių.

HEBRAISKOS KALBOS.

New Yorke gyvenanti maskoliškieji žydai ant galo suprato, kad jų vartojama žydiškoji kalba yra netikusi, nes tai mišinys vokiškų, slaviskų ir angliškų žodžių. Dabar jie mano, kad reikiąa vartoti grynai hebraiską kalbą. Išsimokiniui senos žydų kalbos parengė mokyklą prie 92 st. Mokyklon atsisaukė 600 norinčių hebraiskai išmokyti vaikų.

GAISRAI.

Duenweg, Mo. Išdegė visas vidurys šito miestelio. Nuostoliai gaisro padaryti labai dideli. Duenweg yra kalnakasių apgyventas miestelis netoli Joplin.

Dawson, Alaska, Netoli Talawanna, sudegė "Roodhouse".

Sudegė trys vaikai ir vienas vyriškis labai sunkiai apdegė.

IŠ DARBO LAUKO.

Pittsburg, Pa. Laikraščiai garsina, buk stiklo trastas apreiškė darbininkams, jog turės sumažinti ant 30% jų algas, jaigu darbininkai geidžia, kad dirbtuvėse eity darbai. Keršija mat darbininkams užtai, kad teismas trastą pripažino kaltu ir uždėjo baumsės ant trusto direktorių.

Tampa, Fla. Nors čionykščios cigarų dirbtuvės dirba, bet darbai eina ne per geriausiai.

Panama. Tarp amerikony katiliorų, dirbančių prie kasi-mo Panamos kanalo, išvažiavus namon prezidentui Taftui, apsiėriškė neužsiganėdinimas. Jie apsiėriškė, jos streikuosią, jaigu jų algos nebus padidintos: jie reikalauja po roc. daugiau už darbo valandą; dabar gauna po 65c.

Kenosha, Wis. Čianykščė policija reikalavo trijų vyrų norinčių policistais tapti ir tiek jau ugnagesių. Apie tai pagarsino, bet norinčių neatsirado. Priežastis nenorėjimo eiti miesto tarnyston yra ta, kad čia visos dirbtuvės dirba virš paprasto laiko ir darbininkas gali dirbtuvėj uždirbti daugiau negu budamas policistu arba ugnagesiu.

Pereitą savaitę Jungtiniuose valstčiuose buvo išviso 248 nusi-bankrutinimai, arba 41 daugiau negu užpereitą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

Nedėlioj, 6 lapkričio "Lietuvos Sūnų" tautiška-pašėlinė draugija parengė prakalbas paminėjimui gimimo dienos Lietuvos istoriko Simano Daukanto. Buvo manyta pasikviesti kokią gar-sų lietuvių kalbėtojų, bet susirašius su keliais paaiškėjo, kad pakviesti nelabai lengva, todėl kalbėtojai buvo tik vietiniai, tos draugijos sąnariai. Pirmas kalbėjo L. Braška apie Simano Daukanto gyvenimą: antro J. Brazaitis tema buvo "Lietuvos istorija". F. Belinis, kalbėjo apie "Tautiško namo Vilniuje reikalingumą", o paskui "Apie alkoholio vartojimo pasekmes". Tarpuose griežė muzikė.

Po pirmaj Belinio kalbai buvo renkamos aukos tautiškiems reikalams. Surinkta apie \$11.00. J. Garnupis kalbėjo apie tautų laisvę tautiškų draugijų naudingumą, ragino skaityti kningas ir laikraščius.

Tarpuose prakalbų labai dailiai deklamavo K. Paštuosta — "Pa-buskim", ir A. Jasaitis — "Zmo-neliai trūšia, prakaituoja". Dainavado T. M. D. 58 kp. choras, vadovaujant Pr. Beliniui ir griežė muzikė.

Viskas užsibaigė tautišku hymnu, ką atliko choras su muzike sykiu, o atliko prastokai: vieni su kitais nelabai sutiko matyti nepraktikavo sykiu.

Publika visą laiką užsilaikė pa-vyždina, o užgledojus tautišką hymną visi atsistojo.

Kalbėtojams galima šį tą už-mesti. J. Brazaitis visai nuo te-mos atsitraukė: žadėjo kalbėti apie Lietuvos istoriją, o kalbėjo greičiau apie "mokslo svarbą". Belinis antroje savo kalboje — "Al-ko-holis ir jo vartojimo pasek-mės" permažai išaiškino temą.

Prakalbų rengėjams galima užmesti, kad nepatipino ganėti-nai sėdinių. Įžanga buvo dowa-

nai, išlaidas užmokėjo draugija. Nors ir galima šį tą prakalboms užmesti, bet visgi garbė "Lietu-vo Sūnų" draugijai už jų su-rengimą. Dar meti nėra kaip ši draugija gyvuoja ir dar nesus-tiprėjo, bet nesigaili pinigų pra-kalbų rengimui; galima tikėti, kad ateityje ji ir-gi prisidės prie pakelimo čianykščių lietuvių. Ypač tą galima manyti, sulyginus jos basidarbavimą su darbas baž-nytinių draugijų: "Sv. Petro ir Povilo" ir "Sv. Jurgio": jos gy-vuoja jau keliolika metų, turi puikius svetaines, vienok, apart alaus, mažai kuom tesirūpina.

A. B.

IŠ KENOSHA, WIS.

Kenoshoj gyvena pusėtinai lie-tuvių buris; yra ir keletas drau-gijų, kaip tai: S. L. A., L. S. S. ir T. M. D. kuopos ir kelios esančios po globa mūsų dvasi-škojo vadovo. Yra lietuviška baž-nyčia. Kitur bažnyčia jungia vienos tautos žmones kruvon, pas mus, aciū mūsų klebonui kun. Klionauskui, jis mus skirsto į dvi priešingį pusi.

Teisybė, mūsų kuningas per pamokslus peikia tuos žmones, kurie nesilaiko kruvoj ir nepriguli parapijon ir nevismas klauso to, ką jis pasako. Jis sūkia, jog neduodanti jam pinigų, ne-pildanti visų tikėjimųjų pareigų yra bedieviai. Na, girdėdamas tokius niekinimus, eik žmogus vienybėn? Juk kuningo šalinin-kas, girdėdamas tokius kelksmus ty, kurie nebučiuoja rankos ku-ningui, jų neužkės, laikys juos blauresniais už žmogūdžius, o vėl tie juk taipgi nepanorės artintis prie juos niekinančio ku-ningo garbintojų. Taip vienybės nieks nepasės!

IS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ.

Rygos Garsas ėjęs du sykius į sevaitę dabar pradėjo eiti tik vieną sykį. Taip daroma ne dėlto, kad būtų stoka lėšų, bet kad taip parankiau Rygos lietuviams.

D-ras Basanavičius ketina leisti naują mėnesinį laikraštį. Jis bus pasvęstas specialiai etnografinės šakos — folkloro dalykams. Kaina metams busiant 3 rubliai.

Dėl Kovos redaktoriaus smurtinio incidento su Miskiniu pirmoji Socialistų sąjunga kuopa išrinko tam tikrą komisiją ištirti. Ši komisija Kovos N46 pranešė, jog ji yra nutaręs:

a) J. B. Smelstorių suspenduoti iki ateinančiam suvažiavimui.
b) J. Miskinį ir J. Grinų išmesti iš Sąjungos.

Tai vis besigraivimo, ypačingo „politikavimo“ vaisiai.

Nusprendimas, matoma, dar nėra galutinis, bet girdėjome, J. Grinius, nelaukdamas tolesnių svarstymų, pasitraukęs nuo vietos.

Kelvie 46 nr p. J. D. Tauniskalbia prieš lietuvių paprotį rengti svetingas girtas ir triukšmingas vestuves, krikštynas bei pakasynas.

„Toki triukšmai, koki daromai per lietuvių vestuves, arba raudos ir giesmės laike šermenų, pado civilizuotus žmones ne padidina, o tai mes norim skatinti prie civilizacijos, tai ir mes privalom pamesti tuos pusiauikiusius papročius, nes jie daro mums ne tik materialiską, bet ir dvasišką bledį.“

Dalykas gan senai mūsų laikraščiuose kabinamas. Gal būtų, kad, nenustojant klabinus, su laiku bus vis daugiau jame kas atsiekta. Būtų gerai.

Kelcievis N46 praneša, jog So. Bostono lietuvių pradėję rūpintis, kad pastatytų So. Bostone savo namus. Išsikūrus tam tikra draugija, kuri jau rengiant namų naujai vakara.

Gerai būtų, kad iš Chicagos lietuvių apie tai pagalvotų.

Vienybė Lietuvinių ketina nusipirkti naujas raides, (jau senai laikas!), permaitinti antgalį ir po naujų metų padidėti. Tai visi laikraščiai diu dieną. Tačiau iki šiol nei vienas (kad ir kūrų padidėjęs) nesutalpina daugias raštų kaip Lietuva.

Negalime nepastebėti, kad mums gana šlykštų inspiudį daro Tėv. Mylėtojų Dr-jos skrynių (mūsų laikraštį) statomieji p. Sirvydai klausimai: viena, be abejojimo juodina p. Sirvydą, antra, remiamos tik ant to, kad teko daryti, trečia, visas tonas grubijoniškas, pagalias, ketvirta, tai daroma lyg iš už kampo, pasislėpus pseudonimu. Kaip ten nebūtų pasielgęs p. Sirvydas, panašus viešo klausimo būdas anąjį „Vieną pirmesnių T. M. D. viršininką“ būdina tik kaip žemų instinktų žmogystę, kokiai laikraštiniškas privalo pasakyti „šėlauk!“

L. Tolstoj.

Didelio rūsiškojo mintytojus dienos pasibaigė.... Visas pasaulis nusiminime dabojęs į jo silpstantį pulso plakimą, atsiduso sunkiai, išgirdęs apie jo mirtį. Nestebėtina, kad taip yra. L. Tolstojaus mintis judino pasaulio mintis, Tolstojaus žodis buvo apaštalo žodis, visa persitikrinimo galybė nicksnės nedorą patvirtusį dabartinio svieto gyvenimą ir šaukęs prie augstųjų siekinių, prie žmogiskio gyvenimo broliškume, meilėje, dorystėje, — prie gyvenimo Kristuje.

Pačio Tolstojaus ypata, tyra, nežinanti prieštaravimų su sakomuoju žodžiu, jau galėjo kreipti į save pasaulio akis. Tolstojaus, persitikrinimai yra pasekmė dvasiškųjų audrų ir kovų atsilikusių jame pačiame. Dėl kiekvieno mažiausio praskaitimo, dėl kiekvienos mažiausios nuodėmės jis plakė pats save ir savyje įjieskojo spēkos atsiemti prieš pikta. „Nesipriešinti piktam“ — Tolstojaus žodžiai — daugelio yra klaidinai suprasti. Tolstojus „nesipriešinti piktam“ matė bereikalingu tik tuomet, kada savyje žmogus yra jau išslavęs visą pikta. Tąsyk priešintis piktam, L. Tolstojus su-

pratimu, nebėra ko, ir dar daugiau — nesipriešinimas yra geriausias ginklas prieš pikta. Šitame supratime „nesipriešinimas piktam“ turi gilią prasmę.

Vienur savo kasdieniniuose užrašuose Tolstojus pažymėjo: „Aš esu išauklėtas bjauriojo baidišio, nesvariojo ir netikusiojo draugijoj.... — Aš beveik nieko nežinau.... — Aš esu nepakankamas, silpnavalis, nepastovus, tuščias ir svyruojantis, kaip visi be charakteriaus žmonės.... — Aš nenuoseklus gyvenime, aš esu tinginis ir tinginavimas papasiro beveik neatmainomas mano paprotys.... — Aš esu vikrus, bet mano vikrumas nei prie ko nebuvo iki šiol pritaikytas. Aš neturiu nei praktiškų, nei draugiškų, nei komerciskų gabumų.... — Aš myliu gerą, išsidirbau paprotį jį mylėti, ir kada nuo jo nuklystu, aš esu nepakankamas savim ir man malonu grįžti atgal prie gero, vienok yra dalykas, kuri aš daugiau myliu už gerą ir tai yra šlovė. Aš esu tiek ambitiškias...., kad jaigu man reiktų išrinkti tarp šlovės ir gero, aš bijau, aš tankiai tur būt išrinkčiau pirmąją.“

Tokių žodžių Tolstojus rašė apie save 60 metais, po savo kareiviavimo laiku. Nuo šito laiko Tolstojuje yra prasidėjusios smarkiausios dvasiškos kovos. Neslėpdamas savo blogų kad ir žmogiskų palinkimų, naikino jį juos savyje. Draugijos, kurioje jis išaugo, suteiktosios silpnybės buvo pirmas dalykas, kurio Tolstojus norėjo atsikratyti. Kelionės užsienį, prisizūrijimas įvairiems sociališkiems surėdimams, davė jam progą pamatyti visų jų neteisingumą, o ypač sociališkosios tvarkos neteisingumą Rusijoje. Sąryšyje su šituo Tolstojaus dvasiškosios kovos kitokia linkmė ingijo. — Idealizuodamas paprastąjį darbininkąjį gyvenimą, jis metė visus ryšius su savo draugija, užsiėmė batų siuvimu, o vėliaus ūkininkavimu. Maskvoje ties jo butu buvo iškaba „L. Tolstoj, batusiuvys“. Šitokį gyvenimą L. Tolstojus matė esant labiausiai sutinkančiu su Kristaus mokslu, ir Kristaus mokslą sekdamas jis vis labiau stengėsi gyventi taip, kaip tai liepia evangelijų dvasia.

L. Tolstojaus dvasiškasias kovas atspindi jo veikalai: „Ana Korienina“, „Kreicerova Sonata“, „Voskriesienje“. Savo religiškuosius persitikrinimus L. Tolstojus išdėstė veikaluose „Dievo Karalystė mumyse“, „Mano išpažintis“, „Kritika dogmatiškosios krikščionybės“ „Ka aš tikiu; kas reikia daryti?“, „Kriščiūniskas mokslas“ ir k.

Kad ir rūsiškoje kalboje rašęs, L. Tolstojus buvo visavietinis rašytojas. Visas svietas sekė jo galvojimus ir kovas ir visas svietas, sutikdamas ar nesutikdamas su jo mintimis, skaitė jį didžiausiuoju, doriausiuoju ir geriausiuoju šios gadinės žmogumi.

K. J.

TRUMPA L. TOLSTOJ'AUS GYVENIMO PERŽVALGA.

Grafas Lev Nikolajevič Tolstoj gimė 28 rugpjūčio 1828 m. Tulos gubernijoje, dvare Jasnaja Poliana.

Būdamas 23 metų amžiaus, instojo armijon, tarnavo Kaukaze ir buvo prie Sevastopoliaus apgynimo karėje su turkais. Šitos karės aprašymai buvo pirmutinieji. Nestebėtina, kad taip yra. L. Tolstojaus mintis judino pasaulio mintis, Tolstojaus žodis buvo apaštalo žodis, visa persitikrinimo galybė nicksnės nedorą patvirtusį dabartinio svieto gyvenimą ir šaukęs prie augstųjų siekinių, prie žmogiskio gyvenimo broliškume, meilėje, dorystėje, — prie gyvenimo Kristuje.

Pačio Tolstojaus ypata, tyra, nežinanti prieštaravimų su sakomuoju žodžiu, jau galėjo kreipti į save pasaulio akis. Tolstojaus, persitikrinimai yra pasekmė dvasiškųjų audrų ir kovų atsilikusių jame pačiame. Dėl kiekvieno mažiausio praskaitimo, dėl kiekvienos mažiausios nuodėmės jis plakė pats save ir savyje įjieskojo spēkos atsiemti prieš pikta. „Nesipriešinti piktam“ — Tolstojaus žodžiai — daugelio yra klaidinai suprasti. Tolstojus „nesipriešinti piktam“ matė bereikalingu tik tuomet, kada savyje žmogus yra jau išslavęs visą pikta. Tąsyk priešintis piktam, L. Tolstojus su-

užlaikyti, L. Tolstojus pradėjo kovą prieš miestiskąjį gyvenimą, prieš gyvenimą be naudingos darbo ir be darbo suvisai. „Kiekvienas žmogus — sakė Tolstojus — privalo kasdieną ir tiek dirbti, kad savo darbu apmokėtų maistą, kurį suvalgo ir rūbus, kuriuos sudėvi. Nedarydamas taip, jis gyvena kitų žmonių darbu ir jo tokiu būdu skriaudžia savo brolius.“

1862 metais L. Tolstojus vedė Sofiją Andriejevną Beriutę, maskvisko daktaro dukterį. Kad ir nevenodo amžiaus būdami — L. Tolstojus turėjo 33 metus amžiaus, o jina 18 metų — jie du sugyveno labai gražiai. Sofija buvo didelė pagelba Tolstojui visame kamie ir, anot Tur-gienevo, pagelbėjo jam patapti didžiauju Rusijos rašytoju. Ji ne tik aprūpino naminį darbą, bet kartu su juo svarstė literatūrinius klausimus, persiėmė jo rankraščius, vedė reikalus su leidejais, rado išelgą visose sunkiose gyvenimo valandose.

Brestant Tolstojuje jo religiškomis pažvalgomis, vis krevianus žiūrėjo į jį Rosijos valdžia ir dvasiškieji. Keletą kartų Tolstojų valdžia ketino išvyti iš Rosijos, bet galūtinai to padaryti neįsėdėjo. 1901 metais vis gi buvo uždrausta Tolstojui gyventi ar būti Maskvoje ir nuo to laiko jis nuolat jau gyveno savo Jasnoj Polianoj.

Kada valdžia persekiojo duchoborų sektą, 1895 metais L. Tolstojus parašė galingą sektos apgynimą. Rosijos cenzūra šito straipsnio neleido spausdinti Rosijoje. Tą straipsnį Tolstojus pasiuntė į Londono laikraštį „Times“, kurs jį pilnai atspaudė.

Duchoborų naudai L. Tolstojus pavadė visą pelną iš savo romano „Voskriesienje“ (Iš numirusių prisikėlimas).

1901 metais Rosijos synodas ekskomunikavo L. Tolstojų iš pravoslaviškos cerkvės. 1902 metais L. Tolstojus buvo sunkiai susirgęs; pravoslaviškas synodas prašė jo ataukti savo klaidinimo. Šituo gyvenimo laiku L. Tolstoj mego gyvenimo linkmybės, mego vyną, mego pasivažinėti geroje kompanijoje ir nueiti „ant arbatos“ į aristokratiškąją draugiją. Visus iš šito laiko pastebėjimus jis suvarotojo, rašydamas savo puikiasį veikalą „Karas ir Santaika“.

Bet neilgam patiko Tolstojui linksmybių gyvenimas. Nepakankintas juo, Tolstojus išvaziavo užsienį, kur, važinėdamas pagal įvairias viešpatijas, prisizūrijė įvairioms mokslo įstaigoms ir žmonių švietimo būdams.

Sugrįžęs iš užsienio, kaip tik baudžiava panaikinancio manifesto laiku, Tolstojus įsteigė liaudies mokyklą. Vis daugiau pamėgdamas paprastąjį ūkiškąjį gyvenimą ir matydamas jame gerus pamatus doriškumui laikraščiai.

1907 m. Tolstojus parašė laiską Paul Sabatier, išleisduj Paryžiūje kningą apie „bažnyčios panaikinimą Prancūzijoje“. Šitame laiske Tolstojus išdėstė mintį, kad Europos tautos, kovodamos prieš bažnyčią, galės nueiti į susiekinimą ir patams tytinių tautų vergėms, pas rytines tautas religija ir tėvynės meile reikią tą patį.

1908 metais L. Tolstojui sukako 80 metų amžiaus. Visa Rosija augstai pagerbė tas sukaštaves, nežiūrint kad Rosijos valdžia ir pravoslaviškos cerkvės synodas tam labai priešinosis.

S. A. Tolstojienė.

PASKUTINĖS L. TOLSTOJ'AUS DIENOS.

Tolima kelionė Kaukazan Tolstojų labai nuvarinę. Vaziuojant, dėl žmonių susigrūdimo, ne vienur reikė būti stacion ir net ant platformos, kada buvo dar gana ir šaltas vėjas. Tolstojus prašalo, o kadangi seneliui ne daug ko reikią, tai jo padėjimas tapo labai pavojingas.

Paskui Tolstojų nuvažiavo į Ostapovą jo žmonia, sūnus ir dukte, o taip-gi geras Tolstojaus prietelius Čertkovas. Tolstojus gana nustebo, sužinojęs, kad čia paskui jį atvažiavo ir jo šeimyna, nuo kurios jis norėjo pasislėpti. Pamates Čertkovą, jis nudžiugo. Čertkovas draug su daktaru Makoveckiu nuolat būdėjo prie Tolstojaus. Ant rytojaus po atvažiavimui Tolstojus jautėsi geriausias ir net diktavo laiską.

Į Ostapovą paskui Tolstojaus nuvažiavo daugybė korespondentų. Jiems ten labai neparanku. Ostapova tai yra maizytė pusiaustotis, ties kuria trau-

kiniai sustoja tik pagal signalo. Ostapovoj nėra hotelių ir nėra kur gauti pavalgyt. Telegrafinės stoties Ostapova neturi ir telegramas galima duoti tik nuo telegrafinio stiebo.

Tolstojus yra iškeiktas pravoslavy cerkvėje. Dabar, kada artinos Tolstojaus mirtis, pravoslavy cerkvės galvos emė rūpintis, kad priėmęs Tolstojų atgal į cerkvės prieglobstį. Stolinapis ragino pravoslavy synodą, kad tas greičiaus išrūstų dalyką, nes mirus Tolstojui bus didelis klausimas (ir dabar kai jau Tolstojus mirė, tas klausimas yra), kaip jį galima bus laidoti, kaip iškeiktąjį. Synodas, žinoma, nori išgirsti iš Tolstojaus savo klaidamokslis atšaukimą, ar už savo paklaidas gailėstį. Bet nėra abejonės, kad iš Tolstojaus šito nesulauks ir nesulaukė 1900 m. Tolstojus irgi gana sunkiai sirgo ir pravoslavy synodas pasiuntė jam laiską pravedama „kačių“ politika (apie tai ir pats „Siršinas“ sako). Ne tik Sinks ir kiti atsisakė, bet ir pats mokintojas. P. Sinkaui labai pagailėstavo mokintojas, nes jis turėjo labai dailų balsą.

Aš nepažįstinašiu visa rašinio p. Siršino. Priminsiu iš pranašystos p. Siršino, kuris sako: šioje byloj skundėjui reikės nubauti „Kovos“ redakciją, buvusi ekspertą ir kitus. Kodėl bausti „Kovą“, jai ji nekaltą? Gal kad jį jūsy reikala-vimą išpildė? Jaigu „Kova“ nebūtų talpinus jūsy straipsnio, tai jūsy tarėtės kreipties į kitus laikraščius, bet „Kovą“ jūsy reikalavimą išpildė. Kuom-gi praskaito, senelis, buvęs ekspertu, kada jam p. Martus prikalbėjo, tai senelis, mažai matydamas, ir pasakė, kad viena ranka rašyti laiskai. Bet klausimas ar tie laiskai matė ekspertą? Pasirodys kieno teisybė, (tai priderėjo ir palaukti, kada tas pasirodys. Red.). Bet ar taip ar šiaip, jaigu p. Pov. Sinks būtų rašinėjęs tuos laiskus tai jis nemestų kelis desetus dolarių pajieškojimai teisybės.

Labai būtų malonu, kad korespondencijos, paliečiančios ypata, nebūt talpinamos po pseudonimais, bet kad korespondentas pasirašytų tikru vardu.

Ant. Rinkevičius.

Pareigos.

„Kur pareigos šaukia — atsakyti negaliu, padarysiu, kad ir kaszinkas....“ tokius žodžius perskaičiau savo gero draugo laiske. Labai nudžiugo tai perskaitęs. Taip retai, taip labai retai galima dabar girdėti šie žodžiai, tvirtai ir širdingai pasakyti. Jų vieta pas mus daugiausia užima visai jiems priešingi: kas man galy, duok šia man, o tu kaip nori.... ir jiems pana-

us. „Kur pareigos šaukia....“ — toki kerejanti ir praklinų turi šie žodžiai reikšmą. Iš jų galima skaityti ir idėjos tvirtumas, ir pasisventimas. Ir girdžiamy visuotinos apatijos ir visuotino viens kitu nesikentimo, uprantama, jie liudinčiose dėl o visko širdyse gali gaivinti vilį, jog ne viskas yra žuvę, jog yra dar tvirtų idėjų žmonių, monių, kurie jaučia pareigas ir jas yra pasiryžę pildyti. Kaip nebūtų tamsu, tokie žmonės, kaip tyroji astant rasa, skleidžia šviesą aplinkui. Kad ir rie šviesios bedugnės stovėtų Tėvynė, esant tokiems žmonėms, dar galima nenusiminti.

Tik kad daugiau, daugiau tokių žmonių mes turėtume! Antelaimės dabartinėje gadynėje lauguma — visai kitoki žmonės....

Oksus.

Apie pseudonimus.

„Lietuvos“ No. 44-me Redakcijos atsakytą tūlam „Didvyriui“ buk laikraštinių suvaizimo svarbiausis mieris buvo išnėžti iš laikraščių šmeizimus /patų pseudonimais užsidengusių „Didvyrių“.

Labai būtų malonu, kad laikraščiai ir prisilaikytų nutarimų. Nors tarta išmesti iš laikraščių stebuklingų daktarų apgarsinimus, šmeizimus ypatų prisidengusių pseudonimu šmeizijų, bet kaip tas buvo, taip ir tebėra ir Dievas žino, kada pasibaigs. Neivienas laikraštis nesilaiko nutarimų, tai kam-gi tarti?

Stai neperseniai „Lietuvos“ tilpo korespondencija pseudonimo, kokio ten T. M. D. senesnių laiku viršininko, kufis tiesiog apvaginio p. J. O. Sirvydą, buk jis išpardavęs, mainęs, slapta spausdines kningas T. M. D. prigulincias ir viska daręs dėl savo naudos. Jaigu tas p. „pirmesnysis“ žino tikrai, kad taip buvo, tai kodėl bijosi išeiti su tikra pavarde ir viešai pasakyti teisybę?.... Kitai daugelis žmonių mano, kad autorius pats melagis, kitą vagina, dalyko nežinodamas. Tokį pseudonimu užsidengusio straipsnį nepriderėjo laikraštįje talpinti, jaigu laikraštinių suvaizavimo buvo vienintelis mieris pakelti laikraščius etiška.

43-me No. „Lietuvos“, vėl tūlas ponas į „Siršino“ kailį įsilindęs, režia visą istoriją apie p. P. Sinks, buk jį iš „Mildos“ choro prašalino už tai, kad jis rašęs anonimiskus laiskus, pjūdęs choro dirigentus ir t.t. P. „Siršinas“ truputi meluoja, jaigu nemeluotų, tai į „Siršino“ kailį nebūtų lindęs. Sinkaui nieks iš choro neprashalino, tik jis pats rezignavo dėl to, kad chore buvo vedama „kačių“ politika (apie tai ir pats „Siršinas“ sako). Ne tik Sinks ir kiti atsisakė, bet ir pats mokintojas. P. Sinkaui labai pagailėstavo mokintojas, nes jis turėjo labai dailų balsą.

Aš nepažįstinašiu visa rašinio p. Siršino. Priminsiu iš pranašystos p. Siršino, kuris sako: šioje byloj skundėjui reikės nubauti „Kovos“ redakciją, buvusi ekspertą ir kitus. Kodėl bausti „Kovą“, jai ji nekaltą? Gal kad jį jūsy reikala-vimą išpildė? Jaigu „Kova“ nebūtų talpinus jūsy straipsnio, tai jūsy tarėtės kreipties į kitus laikraščius, bet „Kovą“ jūsy reikalavimą išpildė. Kuom-gi praskaito, senelis, buvęs ekspertu, kada jam p. Martus prikalbėjo, tai senelis, mažai matydamas, ir pasakė, kad viena ranka rašyti laiskai. Bet klausimas ar tie laiskai matė ekspertą? Pasirodys kieno teisybė, (tai priderėjo ir palaukti, kada tas pasirodys. Red.). Bet ar taip ar šiaip, jaigu p. Pov. Sinks būtų rašinėjęs tuos laiskus tai jis nemestų kelis desetus dolarių pajieškojimai teisybės.

Labai būtų malonu, kad korespondencijos, paliečiančios ypata, nebūt talpinamos po pseudonimais, bet kad korespondentas pasirašytų tikru vardu.

Ant. Rinkevičius.

Observatorija Vatikane. Po piežiaus rūmuose tapo inkurta observatorija. 17 lapkričio Vatikane atsiliko observatorijos iškilmingos inkurtuvės. Observatorijos direktorius bus tėvas Hagen, jezuitas astronomas, dvidešimts šešis metus buvęs prie observatorijos Georgetown'o universitete Amerikoje.

Dėl buvusių mieste Leon, Necuraguo, demonstracijų, kurios pasibaigė kraujo praliejimu, tuometarpinio prezidento Estrados prisakymu išvyti iš tėvikiš visi liberalų partijos vadovai. Išvyti ir liberališkos pakraipos laikraščių leidėjai. Ar tik revoliucionieriai, rėmę Estradą, neapsiriko ant savo vadovų. Su savo prie-

IS VISUR.

|| Grafas Tolstoj pavojingai serga Astapovoj. Peterburgo stačiatikiškas mitropolitas Antonius atsiuntė jam telegramą, kviesdamas jį prieš mirtį sugrįžti globon stačiatikiškos bažnyčios. Žinoma, esanti prie sergančio to telegramo jam neatidavė. Ir 1900 m. kada Tolstoj pavojingai sirgo, perdėtiniai stačiatikiškos bažnyčios panašias komedijas darė. Ir stačiatikiškasis synodas liepė reikalauti, kad juos inleisti in ligonio kambarį. Kada jam mitropolitas ir tasyk atsiuntė pakvietimą, kad mirties aktyvaizdoj jis susitalkytų su stačiatikiška bažnyčia, Tolstoj, atgavęs sąmonę, mitropoliti telegramu atsakė: „ir mirties aktyvaizdoj du ir du yra keturi“.

|| Astapovą pas Tolstojų atkako jo šeimyna. Moteries pas jį neleido, tik sūnus jėjo, bet, jį pamatęs, ligonis neapsidžiaugė, paklausė vien jo, ko jis čia atvažiavo.

|| Caras Mikalojaus pardėtinui stačiatikiškojo synodo apreiškė, jog geidžia, kad pasimirus grafui Tolstojui, jo kunas būtų palaidotas sulyg formų stačiatikiškos bažnyčios, vis tiek, ar jis atšauks savo klaidas, ar ne. Bet rodosi, kad pasimirusiam vis tiek, kaip jį gyvyje palaidos. Pasimirę jau gyvųjų malonės nereikalauja.

|| Braunschveige pasimirė žinomas vokiškas raštininkas Wilhelm Rabe. Parašė jis tik tai pasakų ir novelių. Gimęs jis 1831 metuose, taigi turėjo 79 metus.

|| Mieste Pueblo, Meksiko respublikoj 17 lapkričio dieną kilo revoliucija. Mušiuose ant gatvių užmūsta suvirsum šimtas žmonių. Rianšės prasidėjo, kada policistai bandė išvaikyti susirinkimą priešingos prezidentui Diaz partijos. Pirmiausiai tapo užmūstas policijos perdėtinis Čabnera. Nuo viršutinių lūbų triušos, kur Diazo priešiui turėjo susirinkimą, išmesta bomba užmūstė daug žmonių, daugiausiai policistų, kurie bandė triobon veržiesi. Paskui mušis pasikėlė ant gatvės. Iš Meksiko specialiosiu traukiniu išsiuntė 17 kariūmenės regimentą žmones Puebloj malšinti, o traukiniu ir daugiau prirengta. Naktį, 17 lapkričio atkako iš Meksiko atsiųsti kareiviai; jie bandė užimti tuos namus, iš kurių j juos per langus šaudė. Kada tuos namus paėmė, viduj rado daug užmūstų žmonių. Revoliucionierių eilėse kovojo ir daug moterų. Rytmetįj kariūmenė paėmė viršų ant sukilėlių ir miestas nusiramino.

Revoliuciją sukėlė kandidatas ant prezidento urėdo, Madero. Jis iš Meksiko pabėgo, turbūt užsienin, bet daug jo šalininkų suėmė. Sukilimas buvo surengtas valstijoje: Vera Cruz, Heralgo, Coahuila, Patosi, Leon, Pueblo, Jalisco, Guanato, Yncalan ir Zacatecas. Bet revoliucija Puebloj kilo anksčiau, negu buvo sumanyta ir ją bent ten pasisekė užloginti. Kadangi į valdžios rankas pateko svarbus revoliucionierių dokumentai, tai dabar pulkais areštuojta revoliucijos šalininkus.

|| Respublikoj Meksiko, buvęs kandidatas ant prezidento urėdo, Franceses Madero rengė revoliuciją. Jis turėjo diktai pasisekė dvylikoj valstijų. Bet prezidento Diazo valdžia revoliuciją inslogins pirma negu jį galėjo kilti. Atimta daug ginklų ir amunicijos ir suimta daug šalininkų.

Pereitą savaitę daug triukšmo padarė Texuose paleistas pasukalas, buk keli šimtai ginklotų meksikonų artinasi prie Tekaso rubežių ir nori įsiveržti. Jau ir Texaso gyventojai pradėjo gincluotiesi, šaukėsi prie valdžių reikalaudami apgynimo, bet pasirodė, kad tas viskas neturėjo jokio pamato, buvo kokio juokdario paleistas pasukalas žmonių erziniui.

Dėl buvusių mieste Leon, Necuraguo, demonstracijų, kurios pasibaigė kraujo praliejimu, tuometarpinio prezidento Estrados prisakymu išvyti iš tėvikiš visi liberalų partijos vadovai. Išvyti ir liberališkos pakraipos laikraščių leidėjai. Ar tik revoliucionieriai, rėmę Estradą, neapsiriko ant savo vadovų. Su savo prie-

Jais jis mat dar žiauriau elgiasi negu prieš jį buvę prezidentai šitos mažos respublikos.

Amerikos kariškasis laivynas, padarytas į dvi divizijas atkako į Brestą, kitą į Cherbourgą. Jurininkams parengti speciališki geležinkelio traukiniai, kurie atgabės Amerikos jurininkus į Paryžių. Tegul ir jie pamato gražesnius miestus už savo tėvynės didmiesčius.

Atkakusių į Prancūziją Amerikos kariškių laivų jurininkai svečiuose elgiasi negeriausiai, nors prancūzai juos ir labai širdingai priėmė. Mieste Cherbourg ant gatvių užgimė kruvinos muštinės tarp baltpalvių ir juodųjų jureivių; susipėšė vartojto ir revolverius. Paličiai suėmė vieną jureivį nuo Amerikos kariškojo laivo "Kanasas", kadangi jis perdūrė pilvą jureivio nuo laivo "Louisiana". Vieną subadytą negrą nugalėtojo ligonbutin. Valdžia padauginė policijos patroliu skaitliu. Į pilvą subadytą jureivis mirė ligonbuty. Vienas jureivis prigėrė Cherbourg, amerikonišką jureivį elgėsi taip negražiai, kad nuraminimo svečių suvaldyti policistų nepakako, reikėjo šaukti ir žandarus. 200 amerikoniškų jureivių akmenimis, bambordavo vieną kavinę ir atbėgusius jų malšintų žandarus.

Londono suffragettes (moteris reikalaujančios sau lygių su vyrais politinių tiesų) vėl kėlė demonstracijas prieš parlamentą. 1,000 moterų susirinko prieš parlamentą ir stengėsi vidun įeiti, prasimušė per policistų liniją. Kada pirmutinės eilės su sudraskytais drabužiais policistai nustumė, tu vietoj veržėsi kita moterų eilė. Suėmė 116 moterų. Jureiviai amerikoniškų kariškių laivų atėjo prisijūreiti kovai ir kurstė moteris nepasiduoti. Tarp suffragetų buvo ir viena amerikė iš Buffalo.

Dėl iširimo tarybų tarp Anglijos žmonių rumo ir ponų rumo, manoma, kad Anglijos ministerių pirmininkas Asquith su visa ministrija pasitrauks, nes karalius nepatiria palaidimui parlamento ir naujiems rinkimams.

Ispanijos parlamentas (kortezai), priėmė valdžios sumanytą, kad Ispanijoje būtų užvestas privertinasis vienuoliškas tarnavimas kariūnėm, nuo ko nebus paliausuoti nei zokoniškai, nei kuningai. Dėlto užgrymo Ispanijoje laukia naujų nesutikimų su popiežium, nes jis visur reikalauja kuningams privilegijų, bet juos stengiasi paliausuoti nuo pildymo viešų pareigų. Kuningai nenori but lygus kitiems, ūkėams.

Anglijos karalius Jurgis V. ketina važiuoti Indijon karuotųs.

Austrijoje, Triesto kalėjime kaliniai užsimanė, iškovojimui geresnio su jais pasielgimo, ir privertimo kad juos teismas šauktų, išbandyti Maskolijos kalėjimuose vartojamą badavimo streiką. To buvo griežesni kalėjimai patekę jauni italijonai, kurie, susivaidiję su chorvatais, išdaužė visą intaisimą vienos chorvatiškos kavinės. Teismas juos pasiuntė kalėjimui, bet be tirišimo ir išklausymo. Tie tai jauni italijonai pradėjo, badavimo streiką, kuris traukiasi jau antra savaitė. Jie pradėjo nieko nevalgyti ir tris iš jų reikėjo ligonbutin gabenti.

Konstantinopolį (Turkijos sostinę) cholera vėl labiausiai siausti pradėjo: 17 lapkričio pasimirė 17 asmenų, o apsirgo 37.

Ant Persijos rubežiaus, netoli Posova susirėmė Persijos kurdai su turkiškais kareiviais. Susirėmimo užmūsta 50 kurdų.

Maskpiliškoji valdžia viešai pagarsino, nors ji mėgsta slėpti, jog Mandžiūrijoj siaučia cholera.

Plakimas prasikaltėlių iki šiol dar yra užsilikęs Londono kalėjimuose. Plakimui yra vartojamas devyniais galais botas. Senovės visi tie galai turėjo kietus mazgelius, dabar mazgelų

nebėra. Prie plakimo visuomet esti gydytojas ir pasako kada jau gana plakti. Angliai atranda, kad nuplakimas botu praskaltelio kairiais yra reikalingas ir duoda geras pasekmes.

Telefonas tarp Londono ir Paryžiaus. Telefoninis kabelis užbaigta tiesi tarp Londono ir Paryžiaus. Londoniečiai dabar galės kalbėtis su paryžiečiais, sėdėdami namie. Neuzilgo Paryžius bus susijungęs telefonu ir su įvairiais Vokietijos miestais, taigi iš Londono galima bus kalbėti net į Vokietiją.

Išrasta Vokietijoj šaudyklė, kuria galima šaudyti vandenį. Šaudu ji ne kulkomis, bet vandens. Vanduo šaunant taip smarkiai trykšta iš šaudyklės, kad užmuša gana dideles žuvis. Tokia šaudyklė bus gera pagalba narams apsiginti nuo užpuolančių žuvų.

Londono gamtos apsiereikimui istorijai praneša, jog ant Didžiojo okeano buvo smarkūs jo dugno besikilnojimai. Tas, kaip prietaisais parodė, buvo užšaurėj nuo salos Naujos Zilendijos.

Vokietijoj, Frankfurte ant Maino, pasikėlęs upėj Reine vanduo pragrauzė uosto pylimą ir užliejo visas žemesnes vietas.

Vakarinėj Vokietijoj tirpstantis sniegas pagimdė tvanus. Žemesnės vietos mieste Coelne vandens užlietos. Upė Reinas daugely vietų išsiliejo per krantus ir užliejo žemiau gulintius kaimus. Tvanas Krenzacke daug nuostolių pridirbo maldybių instigaose.

Ir vėtrios Siaurinėj Vokietijoj daug nuostolių pridirbo ir nelaimių atgabeno. Ant Siaurinių jurių paskendo daug laivų, vilnys į Elbos intaką atvilkę paskendusių laivų dalis.

Vokietijoj, netoli Breskov, ant prigulincio J. Hirschui, turinčio nuo margu Oegeln ežero, netikėtai iškilo užimanti plotą, pusės margo salutė. Toj vietoj, kur minėta salutė iškilo, ežeras yra giliausias. Prie to nebuvo nei jokio žemės sudrebėjimo, todėl nežinia kokioms priežastims tą salutę pagimdė.

Ant žemės tik Vokietijoj yra kalijaus kasyklos, bet kad kalijus turi svarbų pritaikymą pramonėj, tai Vokietijos valdžia, jei savo monopolijai paėmė ir kiti reikalaujanti kraštai turi tiek mokėti, kiek Vokietijos valdžia nori. Dėl to tarp Amerikos ir Vokietijos užgimė nesutikimai, bet Vokietija nenori Amerikai palengvinimus daryti, už palengvinimus reikalauja nuo Amerikos taipgi palengvinimų vaisioj, numazinimo muitų. Tarybos tarp Vokietijos ir Amerikos dar ir dabar vedamos, bet susitaikyti negalima. Dabar pasirodė, kad kalijaus plotai yra ir Austrijoj ir tai vuogingiausioj jos dalyj — lenkų apgyventoj Galicijoj. Jau Austrijoj susivėrė trustas kapitalistų išnaudojimui ty kasyklų. Kasyklas norėjo pirkti sveitimi kapitalistai, bet Austrijos valdžia neleido, nei trustui jų neprileido. Kasyklos tos yra aplinkinėse Kaluszo. Dabar ten yra keturios olos. Kalijus yra 920 pėdų giliai. Iš tų keturių olių ištinka 33 milijonus svarvatiškos kavinės. Teismas juos pasiuntė kalėjimui, bet be tirišimo ir išklausymo. Tie tai jauni italijonai pradėjo, badavimo streiką, kuris traukiasi jau antra savaitė. Jie pradėjo nieko nevalgyti ir tris iš jų reikėjo ligonbutin gabenti.

Konstantinopolį (Turkijos sostinę) cholera vėl labiausiai siausti pradėjo: 17 lapkričio pasimirė 17 asmenų, o apsirgo 37.

Ant Persijos rubežiaus, netoli Posova susirėmė Persijos kurdai su turkiškais kareiviais. Susirėmimo užmūsta 50 kurdų.

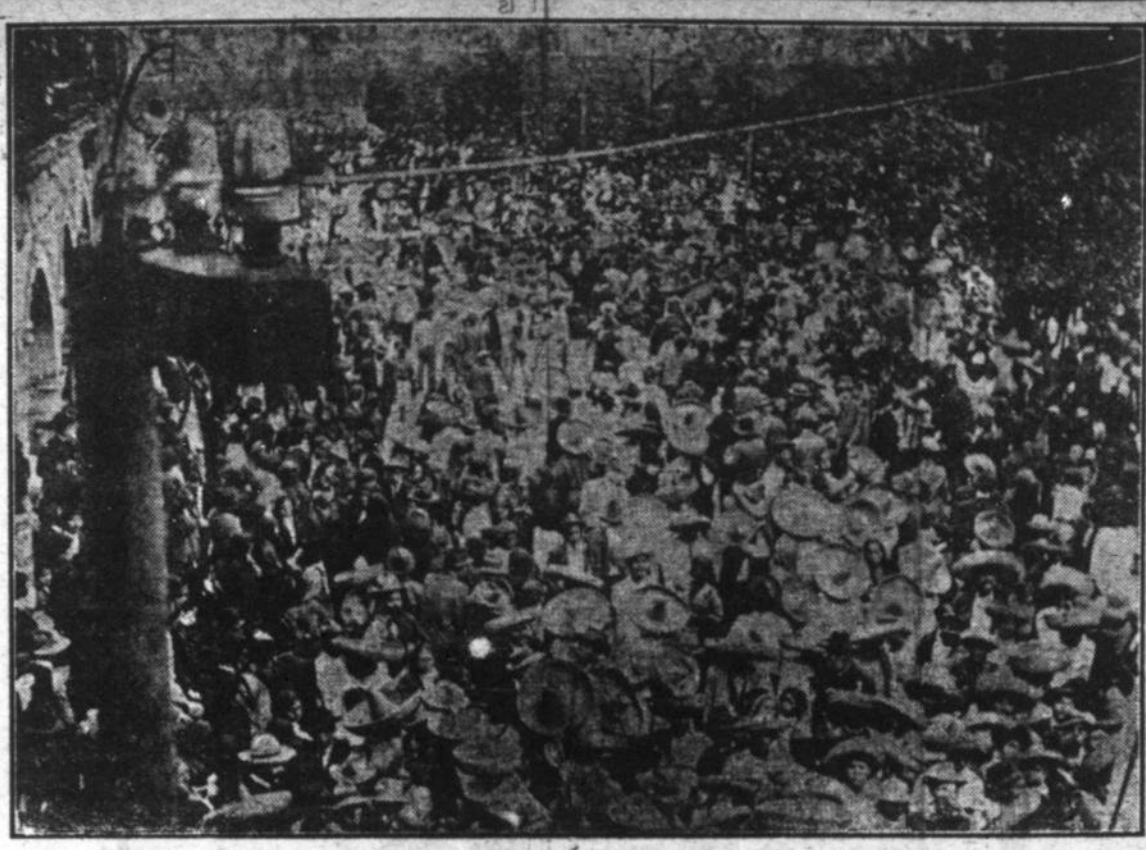
Maskpiliškoji valdžia viešai pagarsino, nors ji mėgsta slėpti, jog Mandžiūrijoj siaučia cholera.

Plakimas prasikaltėlių iki šiol dar yra užsilikęs Londono kalėjimuose. Plakimui yra vartojamas devyniais galais botas. Senovės visi tie galai turėjo kietus mazgelius, dabar mazgelų

nebėra. Prie plakimo visuomet esti gydytojas ir pasako kada jau gana plakti. Angliai atranda, kad nuplakimas botu praskaltelio kairiais yra reikalingas ir duoda geras pasekmes.

Telefonas tarp Londono ir Paryžiaus. Telefoninis kabelis užbaigta tiesi tarp Londono ir Paryžiaus. Londoniečiai dabar galės kalbėtis su paryžiečiais, sėdėdami namie. Neuzilgo Paryžius bus susijungęs telefonu ir su įvairiais Vokietijos miestais, taigi iš Londono galima bus kalbėti net į Vokietiją.

Išrasta Vokietijoj šaudyklė, kuria galima šaudyti vandenį. Šaudu ji ne kulkomis, bet vandens. Vanduo šaunant taip smarkiai trykšta iš šaudyklės, kad užmuša gana dideles žuvis. Tokia šaudyklė bus gera pagalba narams apsiginti nuo užpuolančių žuvų.

VAIZDAS IŠ MEKSIKONŲ SUKYLIMO GUADALAJAROJ.

jos pripažinta vokiškam poetui ir raštininkui Ludvigui Hupe.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visuot. raštus Tėv. Myl. Dr-jos red. kaluosa, kuppos ir pavienios ypotos malčės siųsti or-jos Lit. Kom. n. d. l. ir redaktorui.

J. Laukis, 2951 Union av., Chicago, Ill.

KOKIĄ NAUDĄ MUMS NEŠA T. M. D-JA?

Išleisdam V. Kudirkos raštus kiekvienam gali būti aišku kokia nauda yra iš T. M. D. Mes susijungę po T. M. D. vėluva įstengėme išleisti tokią daugelį, kokios ikišiol jokio lietuvių firma neįstengė išleisti. Si tuom savo darbu ji davė progą lietuviams maža kaina įgyti svarbius raštus, kurie bent tuo tarpu nutildins žmonių dvasių alkį. V. Kudirkos raštai pabudins lietuvių iš jų tautinio snaudolio, paskatins juos prie darbo, tautos meilės ir išplės tautos kultūrą.

Ačiū šitai V. Kudirkos raštų T. M. D. laidai jie tapo prieinamais visiems beturčiams, kurie skaitydami juos, prablaivins savo protą, išblaskys miglas nuo savo akių ir pamatys kelią, kuriuo jiems reikia eiti.

Jai šituos raštus būtų išleidusi kokia firma savo pačios naudai, tai jie ne visiems būtų buvę prieinami ir jie nebūtų galėję padaryti tos naudos, kokią jie dabar padarys, gaunami dykai, nariams mokant tik 60c. metinės mokesties. O jai Draugijos išdard padidėtų taip, kad Draugijos išsilaikytų didesnius rankrašius nupirkti ir juos išleisti, tai Draugijos nariams tuom dar geriaus būtų, nes jie už tą pačią mokėstį daugiau knygų gautų. Tad aišku, kad T. M. D. naujindumo didumas priklauso nuo jos narių skaitlingumo; juo draugija turės daugiau narių, juo didesnė draugijos nauda bus nariams.

Zinant šitą, kiekvienam pridera rūpintis kalbinti prie T. M. D. savo pažystamus ir draugus ir tuomi didinti josios narių skaitliu, kad šitai dirbant kas metas galėtume išleisti naujas naudingas knygas.

Zemaičių Antanas.

PRIE NAUJŲ SUMANYMŲ IV TMD-JOS SEIMUI.

Pataisant pernai metais T. M. D. konstituciją mokestis po seimovė likosi ta pati, — 60c. metams.

Tiesa, esant mažam mokestiui žmogus ir su mažu ištekliu gali prie draugijos prigulėti. Bet, man rodos, kad T. M. D. nariai nei kiek savęs neapsunkintų mokėdami T. M. D. išdan kas metas po \$1.00. O gi nariui menkas skirtumas yra mokėti 60c. ar \$1.00; sutauptais per metus 40c. ne kažin ką galima užkūsti.

Bet jai kiekvienas narys mokėtų kas metas po 40c. viršaus, tai Draugijai būtų didelė paspartis, susirinkty iš to didelė suma; šitais, taip sakant, antviršiniais pinigais Draugija galėtų daug daugiau knygų išleisti, o tos vėl gryžty patiemis nariams, atmokėdamos jiems daug daugiau, negu jų įmokė-

ti pinigai buvo verti. Bet gal kas pasakys, kad jam užtenka ir vieną knygą gavus per metus ir todėl jis nenori brangnes mokesties.

Gal tas ir taip, bet ar mes tik sau gerą norime daryti? Šitai raštininkai: jie užsidarę raštus ne sau, bet žmonėms ir jų darbas — net nuperkant nuo jų raštus — nevisuomet yra prideramai apmokamas; bet jie to nepaiso, nes jie dirba ne už mokestį, tik dėlto, kad tas, jų nuomone, yra naudinga žmonėms. Todėl, ar mes negalime "taipgi su šiuo ar tuo prisidėti prie šito visiems naudingo darbo, sudėdami tiek pinigų, kad nuo savęs raštininkų raštus nupirkti? Pakeldami mokestį iki \$1.00 mes nieko nepajausime, o tuo raštininkams duosime progą parupinti geresnį naudingus raštus ir tuomi patim prisidėsime prie platinimo apšvietos, kuri mums būtina yra reikalinga. Taigi gerbiamieji nariai ir kuopos teiktės apsvastyti šitą mano sumanytą pakelti metinę mokestį iki \$1.00. Zemaičių Antanas.

KAS PASAKĖ "KRIZIS".

Tie, kurie garsino "križį" ar bankrūtą Tėv. Myl. Draugijos, išėjus Kudirkos raštams, turės susiėmę savo žodžius iki viename atgal suryti (jaigu gali) mūsų Dr-ja, kaip ir gerai senais pernykšiais metais, žada ne žodžiais, ne šūkavimu, bet darbu parodyti, kaip ji veikia. Pirmiausia jos rūpestimi dabar yra nuvesti sau nuo pečių likusią dalį skolos Mauderodės spaustuvei už Kudirkos laidą, apie \$700, kurios reik užmokėti dar šiais metais (prieš Naujus Metus). Kada buvo užklausta vieno iš veiksnių Draugijos sąnarių, ar jie tikisi tą sumą surinkti tai tasai be jokios sarmatos net kuone kvatoti pradėjo. Girdi, perreikais metais ir draugija augimui ir apie kelis tūkstančius surinkom, nors mums ir bandė kai kurie išgamos gadinti, o šiuomet, girdi, tai visai "bajkos": visuomenė didžiai užgandinta iš Kudirkos puikios laidos ir mūsų draugijai labai prijaucia... pamatė mat darbus, o ne tuščią reikavimą...

Zinios, gautos nuo Centro sekretoriaus ir išidinko, paremia ty tvirtinimą. Centro sekretorius, ukladamas apie Draugijos augimą, atsakė: "Vasaros laiku mažai naujų sąnarių prisirašėdavo — karščiai, žinot Tamis-ta!... Nėra žmonės ir myli Tėvynę, bet visgi greičiaus traukia į girių ir darų pavėš, negu į salę mitygų... Tai iš kur-gi naujus sąnarius imsi? Dabar, atvėsus, tikėtai, pradėjo prie Draugijos "rašytis"... Centro išidinkimas trumpai praneša: "Išdan šią vasarą, įplaukė ir plaukia šiemet neglaziau, kaip pernai, o kas bus toliau, tai "paragėsim".

Kad toliau žada būt nebologausiai, jau ir dabar galima "ragė" (tikimės, gerbiamas išidinkimas neuzdėjo ant to žodžio "copyright" — kaip jo nėra ir ant visų T. M. D. raštų — ir leis ji pasiskolinti). Net iš kelių vietų pasiekia mus žinios apie kuopų veikumą. Gautos sekancios žinios:

Apskundė dēlei T. M. D. ženkliu. 28 d. šio mėnesio žada

būti byla už T. M. D. ženkliu. Skundžia Williams Co., Chicago, Ill. (ženklelių dirbtuvė) p. J. Simky, kuriam buvęs T. M. D. pirmininkas, B. K. Balevičius, buvo pavadęs rūpin-tį ženklelius pagal duotus nurodymus ir tam, tikrus piešinius. Visas šimtas ženklelių buvo užbaigtas, bet dēlei blogo darbo ir neprisilaikymo originališko piešinio, pirmininkas ženklelių nuo p. Simkaus nepriėmė ir šis sugrąžino juos Williams & Co., bet toji atsisakė priimti. Tas buvo daugiau metų laiko, bet tik dabar priėjo prie teismo. T. M. Draugija nieko prie šios bylos neturės, nes ji su kompanija nieko bendro neturėjo, vienok buvęs jos pirmininkas B. K. Balevičius gal stos kaip liudininkas, nes jis dirbo ženklelių piešinyje ir pagal jo nurodymus ir užtvirtintą "daju" (štemplę atnusiui ženklelių) dirbtuvė apsiėmė atlikti darbą.

Manoma, jog kompanija praloss, nes ji "paņetusi" užtvirtintus piešinius, ir negalės parodyti, jog darbas buvo taip atliktas, kaip buvo reikalaujama.

Naujienų Ieškotojas.

Paskutinė duobė. Pagalios visi Kudirkos raštai jau atėjo ir yra globoje p. J. Simanavičiaus, T. M. D. knygainas, kuris, kaip girdėti, skubina kuogreičiaus juos išsiuntinėti kuopoms ir nariams. Tavo rankose, skaitytojai, šėšios didelės ir puikios knigos vėlionio raštų, bet vargiai pačiam atėjo mintin, kiek vargo išskentėjo, kiek klūčių pergalei jo Draugija, kol šitie raštai tavo rankosna papuolė. Tai buvo gal sunkiausi laida. Netodėl, kad ji didžiausia, bet dar ir todėl, kad atsirado tarpe lietuvių žemės dvasios ir pikto noro žmonėliai, kurie ant kiekvieno žingsnio kasė Draugijai duobes, dēle įvairiausias kliūtis, berods norėdami, kad jos darbas kuopamažiausiai citų. Bet nepasisekė jiems. Štai paskutinė duobelė, kokią T. D. Draugijai kasė, bet kurią draugija visgi neįpuolė.

Sąnarių žino, jog įristi (apdaruose) Kudirkos raštai labai susivėlinio. Maža to: jau juos išsiuntus iš Tilžės, T. M. Draugija turėjo panėšti nereikalingą nuostolį: p. Gabrys, atvažiuojęs III-čian T. M. D. Seiman, pranešė, jog Mauderodės spaustuvei pradžioje išsiųsti visus Kud. raštus tuojau, sutikdama palaukti išmokėjimo paskutinės pinigų ratos kad ir visus metus (mat ikišiol T. M. D. labai reguliariškai sugrėtinę prigulincias ratas). Rugsėjo mėnesyje, po ilgo laukimo Mauderodė pagaliau atpyskino telegramą, kad apdaryti raštai išsiųsti Hamburgan ant laivo, bet kad T. M. D. turi tuojau užmokėti likusius apie \$800.00, kitaip raštai iš Hamburgo neis. Centro Valdyba nusistebėjo ir laikinai nežinojo kurio galo stvertis. Kas-gi pasirodė? Tūlos ypotos pradėjo Mauderodė "perspēt", kad T. M. Draugijai neužsitiktų, nesa ji gavy Kud. raštus, panti, o dabar, girdi ji jau visai "bankrut" (ar dyvai, "Keleivis" nuo pačio Seimo uoliai pradėjo garsinti T. M. D. krizį ir bankrūtą, kaip anuomet Bagočiaus mirtį). Įkalbėta Mauderodės spaustuvei, jog jaigu ji dabar negaus savo pinigų, o knygas išsiųs, tai paskui galesiant jies-

lot savo pinigų ant mėnulio. Ve, kodėl spaustuvei, paklausius ty gundymų, sulaukė Hamburge kningas ir telegramu pareikalavo užmokėjimo likusių pinigų. Ši sekus, kame priežastis, reikėjo T. M. D. atskaitomis ir organo numeriais darodinėti Mauderodė tikrą draugijos padėjimą. Mauderodė, pamatęs intrigas ir neteisingas apie T. M. D. pasakas, tuojau paliepė išsiųsti iš Hamburgo kningas (apdaruose), vienok visgi ačiū tam Tėv. Myl. Dr. turėjo užmokėti apie \$700.00 "Storage" (už laikymą knygų) Hamburgue. Piningai, kaip balon sumesti.

"Keleivio" skaitytojas.

Metinis T. M. D. vakaras. Nuo Jubiliejinio Kudirkos vakaro 1909 metais, sujungtos T. M. D. kuopos Chicagoje nutarė rengti kas metai "muzikališkai-vokališkai-literatišką T. M. D. metinį vakarą". Pirmas toks vakaras buvo — Jubiliejinis vakaras 1-mo sausio (Naujais Metais) 1909 m., kurio gražumas dar ir dabar daugumai neišdilo iš atminties. Susitvėres tuom laiku komitetas nutarė, ateityje rengti kas metai T. M. D. vakarą Naujų Metų dienoj. Kaip žinome, perieitais metais buvo surengtas taipgi labai dailus Jaunias vakaras. Šiais metais taipgi Naujų Metų dienoj (1 sausio 1911 m.) atsišibus trečiasis eilės T. M. D. vakaras, kurį jau pradėjo rengti visos gyvuojančios Chicagoj T. M. D. kuopos, 22-rą spalio "Lithuania" svetainėj susirinko apie 14 ypatų, atstovaujančių vietines kuopas. Apart atstovų, dalyvavo taipgi p. J. Dagis, T. M. D. Centro sekretorius. Išrinkta komitetas sustatymui programą.

Kokio rašėjo, ar veikėjo atminimui bus pašvęstas šitas vakaras, kol kas dar nežinia, vienok galima užtikrinti, kad ir šis vakaras bus neblogesnis už Kudirkos, ar Jaunias vakarą.

Reporteris.

Chicago, Ill. 28 kuopa rengia 8. Sausio didelį vakarą su perstatymu dviejų komedijų ("Jaunikis" ir "Nesipriešink"), "West Side" miesto dalyj. Kiek vėliaus rengiamas vakaras su prakalbomis apie T. M. D. naują ir jos darbus. Pelnas nuo abiejų vakarų skiriamas Draugijos reikalams.

Naujų Metų Dienoj visos 10 T. M. D. kuopos rengia jungtinį T. M. D. vakarą, panašų Kudirkos ir Jaunio vakarams. Jau dabar komitetai pradėjo rūpintis sutaisyimu gero programo. Šitie vakarai turi vardą geriausiu vakarų Chicagoje.

Pittston, Pa. Čia taipgi rengiamas vietinės kuopos agitatyviskas su prakalbomis vakaras su mieriu padidinti sąnarių skaitliu. Šita kuopa yra sulyginamai nedidelė, bet nežiūrint į tai, verta į ją atkreipti atydą: ji turi garbę savo sąnarių skaitliu turėti T. M. D. sumanytoją ir pirmą jos vadovą pirmininką, p. J. Kazakevičių.

Seattle, Wash. Čia, tolimoj vakarų šalyj, matyt, kitokios dvasios lietuviai, negu pas mus. Rytinėje ir vidurinėj Suv. Valstijų dalyje. Pagarsini prakalbas, tai tau kaip skruzdžių lietuvių privaziuos iš kity aplinkinių miestelių (čia mat labai iškryti); paraginsi prie gero darbo, prie aukų naudingam tautiskam dalykui, tai žiūrėk — tik besikilnoja skvernai ir beskamba grašiai sumesti ant tautos aukuro. Išlikro išrodo, jog vakarų lietuviai daug darbėsniai ir duosnesni, negu kitur. Tą galima lengvai per laikraščių išauky atskaitas matyt. Ką-gi? Už tai jų peikti negalima... Padėk Dieve ir toliau darbuotis. Šiuom kartu vietinė T. M. D. kuopa rengia didelį vakarą su prakalbomis 24-to š. mėn. (Thanksgiving Day). Nanda ir svarbumas apšvietos abelnei ir T. M. D. Draugijos svarbą mūsų tautos gyvenime bus svarbiausi tematai kalbėtojų. Laukiamas nemazai naujų sąnarių, nes Kudirkos raštai ir labiausiai užsispyrusi "oži" gali pritraukti. Pelnas taip-pat skiriamas tautiškiems reikalams: kokiems — neteko girdėt. Be abejonės, da-

lis Centro išdan, padengimui skolos už Kud. raštus, o dalis gal Liet. Tautiskam Namui Vilniuje, ir gal kokiam kitam naudingam dalykui. Kazys D.

IŠ BROOKLYNO.

Pasijūrėjęs į mūsų laikraščius, matai kaip visur, kur tik T. M. D. kuopos randas, kas gyvas juda ir kruta. Ypatingai chigagiskės kuopos savo darbštumu atsižymi.

Bet pas mus, Brooklyne kitaip yra: tylu nei kukšt. Tiesa, pernai metais 3-čioji T. M. D. kuopa turėjo bėdos, kol nusikratė užsikabinusią jai ant kupros komisiją. Po to truksmo ilgs po kovai 3-čioji kuopa tyli ir lygis. O gal ji bijo, kad neatsitiktų taip kaip pernai žiemą.

Mat tasyk J. Sukys, lyg kad patarnauti norėdamas kuopai, pasisiulė jai su referatu, kuopa, žinoma, jo gerus norus priėmė, bet jis tą kuopos tiesiaširdystę panaudojo blogam, mėgindamas klausytojus įtikinti, kad taustė esanti nereikalinga ir kad ji turėsianti nykti.

Vietoje jos jis pirmo lietuviams darbininkams, neturintiems savo tarpe buržujų, savo tausties išsiazdėjusių, rašytis prie L. S. S. Žinoma, jo argumentai buvo silpni, kritikos neišlaikė ir pasikaitininko pasikėsinimas, nūjo niekias. Po tokio nenusiėkimo antro kėsinišio nėra ko bijoti. Anais metais panašus susirėmimas mums parodė, kad mūsų kelias šviesus, kaip diena, reikia tik jo laikytis ir tautos darbą dirbti.

Bet ar mes dirbame? Ne. Jug mes savo apielinkėje priskaitome į 30-tūkstančių lietuvių, o T. M. D. turime tik vieną 3-čią kuopą, kurioje nėra nei 200 narių. Tai ištikro gėda brooklyniečiams: surengtume tautiškus vakarus, gražiais skaitymais apie Lietuvos senovę ir jos sūnų mirtį, bet vertus darbus trauktume broliu ir seseris po viena T. M. D. vėluva ir tuomi skleistume apšvietą minij tarpe. Argi tai nebūtų, gražus daiktas? Intelligencijos juk mums netrūksta ir galėtume susilyginti su kitais gerų darbų nuveikime. Sukruskime tik.

Zemaičių Antanas.

Rockford, Ill. 13 dieną lapkr. turėjo susirinkimą T. M. D. 117 kuopa. Iš kalbėtų susirinkime dalykų nutarta: 1. Užklausti Centro Valdybos per organą kodėl ji neišduoda "Charterio" 117 kuopai, nes jau seniai šita kuopa reikalauja charterio ir aplikacija buvo išpildyta ir pasiūsta kur reikia, bet jau kelintas mėnuo slenka ir vis nesulaukiam; kartą buvome klausę J. Dagio kodėl neišsiūcia, tai jis sakė, kad laiko neturjs, bet iki šiam laikui nesulaukė klausiamie per organą.

2. Klausiamie apie T. M. D. Įstatus, ar yra kokie nauji Įstatai, nes mes priimame prie T. M. D. narius pagal: senus įstatymus, t.y. už 60c., o kadangi šiemet susirinkime prisirašė Povilas Petras turėjęs ir laiską nuo T. M. D. pirmininko, kuriame buvo rašyta, kad reikia ir įstojti nuo 40c., tai yra iš viso \$1.00, bet mes neturėdami Įstatų priėmėm jį už 60c.

3. Svarstyta apie leidimą En-cyklopedijos ir visi vienbalsiai nutarė tą darbą paimti T. M. D., nepaisant kiek ji laiko ims vienus ar du metu vienas tomas, nes mažų knygelių jau turime nemazai, užtai truksta didesnių. Taigi tas darbas ir pritinkamiausia paimt T. M. D.

4. Klausiamie apie Dr. V. Kudirkos raštus kada pareis ir kodėl dar tie du tomai neapdarytu pasilikio kur?

117 kuopos komitetas: J. Gvazdikas, Pirm. Pius Aleksynas, Rašt.

Centro Raštininkas sako jums charterį pasiuntęs, tik jam negeras adresas buvo paduota ir charteris gal sugrįž į jam atgal.

T. M. D. nauji įstatai nėra dar atspausiti ir tuo tarpu, kol jų kuopos neturi, redakcijos nuomone, kuopos gali narius priimti pagal senuosius. Kudirkos raštai yra visi atėję ir toujaus bus visiems išsiuntinėti.

J. Laukis.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams.

P. D. Chantepie de la Saussay,

Teologijos profesor. Amsterdam,

Vertė J. Laukis

ties didesniame apėmy, ir juo labiau ne sužiniskis sumoniui, bet poetiškas padavimas, sagas. Tuose pasakojimuose, apie kuriuos eina kalba, jos pavirto į medžiagą tikėjimiskiams pamokiniams ir tokiu būdu suteikė 9-to ir 8-to metašimčio Dievpažinymui tam tikrą įspūdį. Nuo tikėjimiskos atžvalgos jų vertė yra ne tame, kad su didesne ar mažesne tikybe galima iš jų išskirti kaip "istorišką grūdą", bet toje dviasioje, kurios išreikimu yra šitie paveikslai, kurie suteikia jiems kuną ir kraują ir daro paveikslai, kurie suteikia jiems kuną ir kraują ir daro iš jų pobūdį ir tipiskius paveikslus ir juose Iz-kaip niekur kitur*).

*) G. Schultz, pusl. 15.

Bet ne vis viena pripažinti, kad šiuose pasakojimuose užsiliko, nors ir neapryčiausiam pavidale, vietiniai kaip ir šeimyniniai bei gentiniai atminimai. Galima pripažinti, kad tas, kas pasirodo asmenų istorijos pavidale, iš didesnės dalies yra genčių istorija, kad ir jos rubežius patina geografinės ir etnologinės aplinkybės, kad vėlesniojo laiko nuotikiai pernešti į ankstyvesnį, kad minimi asmenys tankiai yra heroos eponimi, kad neretai prie kokio nors vardo, kuris visokiuose pasakojimų cikluose pats kartais atsikeičia, prikerpiama daug tokių, kas, ištikro, turi nepriklausomą pobūdį. Bet ir susitaikant su visa kuo šitu, nėra reikalo visiškai atmesti istorišką patriarchų tikybę ir tiesioginių atminimų išlaikymo galimybę pasakojimuose, antai apie jų buvimą Mesopotamijoje ir apie jų klajoklinį persikėlimą per Palestiną Aigiptą*). Vienok pasakoji-

*) Sayce'o tvirtinimas — Ery Religion and Patriarchal Palestine, kad naujausiais tyrinėjimais aigiptiškose dokumentuose rasta Abraomo ir Jokubo vardai, reikalauja dar labai daug artemo pristatymo, idant iš jo galima būtų dabar jau daryti kokius nors išvadas.

mai apie pratevius nėra aiškina vienu siekimu atžymėti nuo pat pradžių izraelitams prigulėjimą senų, atimtų chananėjų, šventynių. Svarbiausias dalykas tame, kad šituo sanprotaimu yra įgijama dirva Izraeliaus ir ypatingai jo tikėjimo pradžiai.

Sitas tvirtinimas tiesiog yra priešingas Stade'o mąnymui. Stade atmeta visokių tiesių sąryšį tarp Jehovybės ir ankstyvesniųjų tikėjimiskų Izraeliaus padėjimų. Jo supratimu, mes nieko nežinome apie Izraeliaus dievpažinymą iki Mozei (pusl. 130). Priešingai, daugelis ypatybių iš šeimyninio ir gentinio surėdymo rėdų mums tai, kad tikru priešmozinu Izraeliaus tikėjimu buvo animumybė, kurios svarbiausiomis apraishomis buvo bočių kultas ir totėmybė. Paskutinėje ypatingai buvo išstumta priekin Rob. Smitho*). Sita mąnyma nauda privedama teipgi su-

*) Sulyg bočių kulto ir Lippert, Der Seelenkult in seinen Beziehungen zur althebr. Religion.

pročiai apie pomyrinį padėjimą ir skaitlinges smulkiosios animumybės žymės, išlikusias, Stade supratimu, ir vėlesniame laike tikybės ir kulto srityse. Su šita animumybe Jehovos tikėjimas stovi nesuderinamame prieštaravime, nors bekovodamas su ja, jis daugumą ir perėmė jos elementus. Stade ypatingai tvirtai stoja už tai, kad Mozei surastą jo teisybę, visai neišvystytame padėjime, pas kenitus Jehovos tikėjimą pernešė tiesiog pas izraelitus, kaip dalyką visai naują. Tame ir yra jo didelė svarba kaip tikėjimo įsteigėjo; antraip jis būtų buvęs tik atnaujintojo arba reformatoriaus. Iš sakykmo, kad jis pats statė save ties Dievo pasiuntiniu, negalima daryti jokių išvadų.

Sita pažiūra turi daug silpnų pusių. Išverždami į Chanaaną, izraelitai skelbė apie save, kad jie yra Jehovos tauta. Visuose kultūriškuose klausimuose budami Chanaano gyventojų mokiniams, jie viename dalyke, į ką teisingai nurodo Stade, likosi ištikimais savo igimties papročiams, butent, savo tautiško Dievo, Jehovos garbinime. Bet iš to matyti, kad tas garbinimas nebuvo nieku nauju, neturintiu saknių praeitje. Beto, kaip visai teisingai patėmia Schultz, ne Stade pripažinama pirmapradinė animumybė, nei totėmybės elementai, į kuriuos teip akyklai kreipia atidžią Rob. Smith, negali savinti istoriskos tikybės, kadangi priešprysyme pranašams šitos ve niektikybės pusės užima teip netyčių ir teip mažai centralinį padėjimą, kad jose negalima matyti tautiškių intikėjimų esmės, pergalėtų išnašos tikėjimo. Mes neatmetame Stade'o išvadų svarbos, padarytų jo su didele aiškybe ir sugiebumu. Be abejonės, animumybė ir ypatingai bočių kultas pas izraelitus, kaip ir kuone pas visas tautas, turėjo didesnę svarbą, negu tas pirmiau buvo manoma. Bet tas pirmibinis padėjimas, kurį pripažįsta jiems Stade, negali skaitytis pripradodu. Šeip ar teip, jaisiais nėra atmetama tikro Dievo garbinimo buvimo galimastis ir pas priešmozinį Izraeliū.

Atsizinėjimui iš ko jis susidėjo, mes, savo tyrinėjime, atsižūrėme nuo dviejų faktų: viena, kad izraelitai, kaip visų pripažinta, priklauso prie didelės semitiskų tautų šeimynos, antai prie šiaurinių semitų, kurių jie padaro pietinę dalį, daugiaus giminingą pietiniams semitams, — ir kad ir savo tikėjime jie teipgi turi pobūdinius ypatybes abelnas šioms tautomis; antra, kad ir vėlesnėje Jehovybės ankstyvesniojo tikėjimiskio padėjimo žymės nevisai išnyko.

Ar pridėra šnekėti apie ypatingą prigimtinių semitų palinkimą, kuris apsirėškia ir jų tikėjime, tai yra atviras klausimas. Renan mato jį monoteistiskioje omėje, į kurią jis, vienok, žiūri ne kaip į augstesnį tikėjimiską sugiebumą, bet kaip į dvasišką bergždumą. Semitų monoteistijbė, jam žiūrint, yra tikėjimo mažysta. Šitos pažiūros bepatistikumas geriausiai buvo prirodyta Rob. Smitho: Religion of the Semites. Bet ir patsai semitų atžymėjimas perdaug neapsklembtas ir apima perdaug elementų, daugelyje dalykų nepanašius vienas kitam, idant galima būtų ką nors atsiekti atjieskojimu vienos, pritaikomos jiems visiems prigimtos omės. Pakaks pasitenkinus viena grupe, kurios rubežiai pravedama abelnu geografinių ir istoriskų sąlygų ir, sutinkamai su Seno Įstatymo padava, kuriai mes galime duoti abelną Terachitų vardą.

Negalima užginti šitos grupos tautos savotiškumo ir iš tikėjimiskos pusės. Ypatingai pastebama pas juos silpnas išsiplėtojimas pavieniskos dievų paveikluose. Pas juos nėra nei aiskiai išreikštos mytologijos, nei tikros politeistijbės. Bet jiems dar toli šaukia ir iki tikrų monoteistijbės. Jų tikėjimas yra susirisisime su tam tikromis žmonių drangijos formomis, visų pirma su šeimyna, paskui su gente. Kaip (Toliau bus).

S. K. Krukovskaja.

Chinija.

Panašiosios ciosorystės gyvenimo ir papročių vaizdai.

Su paveikslais

Vertė J. Laukis

gynimo ciosorystės nuo įsiveržimo klajoklių mongolų. Štai kaip ja vienas keleivis aprašo:

"Didėji chiniskoji siena atgalo atsidarė prieš mus su visomis jos smulkmenomis: su jos sieniniais žambais, keturkampiais bokštais, su langinėmis bastijonų skylėmis, pylimais, prieinčiais iki pat jūrų. Prieš mums atsidengė pats puikniausias, pats gražiausias vaizdas visoje Chinijoje: pamare traukėsi plati lyguma, nusidriekusi puikniomis ganyklomis, su skaitlingomis giriomis ir medžiais, už jų augstai kalnai, vieni status ir skardūs, kiti apžėlę giriomis ir žali pat viršui, ir didėji chiniskoji siena, vingiuojanti pagal didį kalnų retėjų panašų į milžinišką uolinę gyvatę. Kai kuriose vietose šitos sienos nėra nei pėdsakio, kitose gi ji ir dabar stovi tokia, kokia ji išėjo iš rankų murininkų du tūkstančių metų atgal."

Žinoma dabar didėji siena neturi jokios svarbos, tai tik senovės paminklas, didžiausias žmogaus statinys.

Tokių būdu Chinija iki šiolai yra labai aktyva ir savotiška šalis, atkreipianti į save europiečių domą. Greta su užuojautinėmis chinų ypatybėmis, leidusiomis jiems sutverti milžinišką viešpatystę ir nuomazinę kultūrą, pas chinus yra daug ir negėrų pusių, svarbiausia gi jų yra atsilikimas ir nenoras perimti ką nors naujo nuo kitų tautų. O kadangi nuo to atsilikimo nukentėję reikalauja kitių apsviestesnių šalių, pav., artimiausios kaimynės Japonijos, tai neišvengiamai turėjo įvykti susirėmimai. Keletas metų atgal buvo chinų karė su japonais, kuri Chinijai pasibaigė nekaip. Ji neteko didelės salos Formozos ir turėjo užmokėti Japonijai dideles karės lėšas. Bet toji karė turėjo ir kitas pasekmes: ji europinėms valstijoms atidarė duris vaizbai su Chinija. Chinija turėjo pasidaryti joms kai-kuriuos uostus. Dabar europiečiai savo vaizbai per Chiniją tiesia geležinkelius. Tokiu būdu visa Chinija bus surėžyta geležkeliais ir turės pasiduoti tai kultūrai, kuriai ji priešinosi tiek tūkstančių metų.

Galas.

Chiniškosios pasakos.

KARALAITĖ SILINČI.

Chiniskojos ciosorūšs Goanči buvo mylima pati — Silinči. Ciosorus norėjo, idant visi žmonės jo mylimą karaliene minėtų. Jis parodė pačiai silkvabalį ir tarė: "išmok ką su šituo vabalų daryti ir kaip ji auginti, o tavęs žmonės niekuomet neužmirš." Silinči pradėjo prisizūrėti vabalams ir patyrė, kad jiems ampirus jie apsitraukia vortinkliais. Ji išpajinojo tuos vortinklius, suverpė juos į siūlus ir išaudė silkinę skarelę. Paskui ji patyrė, kad vabalai gyvena silkmedžių. Ji pradėjo rinkti lapus nuo silkmedžio ir šerti jais vabalus. Ji išauklejo daug vabalų ir pamokino žmones kaip juos auginti.

Nuo to laiko perėjo penki tūkstančiai metų, bet chinai ligisoli atmena ciosorienę Silinči ir josios parbei švenčia šventę.

SI-KIN SU-KIN*).

Buvo laikas, ir kalnuose gyveno didysis mokytojas, išminčius In-spe-go Ti-go. Iš tolimų šalių atėjo į kalnus In-spe-go Ti-go, iš dangiskos šalies atėjo jis, kur buvo duotos didės kningos; atėjo ir pradėjo mokinti jaunimą rašto.

Žmonės vedė pas jį sūnus mokinti ir davinėjo jam briedžius ir žvėrių kailius, ir mėsą, o jis mokino to, kas buvo parašyta Tachea'je (didysis mokslas), Le-ke'je (apeigų surašas), Si-kinge (poezijos kningos) ir kitose kningose.

Ir atėjo pas In-spe-go Ti-go žmogus Kchi ir tarė, "žiūrėk, didisai, prieš tave stovi tavo vergas, nevertasis Kchi, ir štai jo pati Tjan-mu ir sūnus Si-kin Su-kin. Te atsuntie tau Didysis Tjan (dangus) ant tavo kasos kvapsningą aliejų su sutrinta žievele! — Imk pas save, išmincingasai, Si-kiną Su-kiną ir mokink jį rašto, idant jis viską žinotų."

— Gerai! — tarė In-spe-go Ti-go. Si-kiną Su-kiną pasiuntė po pasiūrę, kur jaunikaiciai mokinos rašto, o pats nuėjo sėdron gerti plytinę arbatą su druska.

Ir nuvažiojo Kchi namon. Vaziuoja, bet Tjan-mu nelinksmas, galvoja ir sako: — "e, Kchi, kam tu atidavei Si-kiną Su-kiną... Negera ten!"

Kchi gi atsako: — "tylėk, Tjan-mu!"

Ir pradėjo mokinti didysis In-spe-go Ti-go jaunikaicius didžiojo mokslo. Sakė jis, kad pasaulyje yra daug dvasių ir kad jos yra dievais ir pasauliu valdo; kad reikia joms daug melstis, nešti aliejų aukon, — idant jos būtų geros žmonėms. Sakė dar In-spe-go Ti-go, kad už vis geriausias žmonės yra tie, kurie visuomet meldžias, ir meldėsi visuomet In-spe-go Ti-go.

Si-kinui Su-kinui gi nebuvo gera: nepatiko jam didysis mokslas ir bėgiojo ūkai galvoje pas jį, kuomet In-spe-go Ti-go mokino. Norėjos jam bėgioti į taigą ir į aug-

*) Sojotiška legenda, užrašyta V. J. Anučino.

tus kalnus, žiūrėti.

Ir matė jis: štai, augstai iškilus padangėn auga galinga pusis ir mažytė-mažytė žolelė, salie ir stebėjos Si-kinas Su-kinas: kodėl jos, tai auga?

Dar bėgiojo Si-kinas Su-kinas ir matė: amas, ožka sakinėja po uolas ir arelis kabo po debesiais, ir nežinojo jis: kodėl tas taip? Dar matė jis kaip didysis cedras degė nuo dangiskos ugnies audros metu ir kaip didėli vandenys krito nuo uolos ir užė, ir žiūrėjo Si-kinas Su-kinas.

Kartą paklausė Si-kinas Su-kinas: — "sakyk, didysai In-spe-go Ti-go, kodėl visa kas taip yra?"

Ir susirūstino didisai, metė į jį akmeniu ir tarė: — "aš mokinau Si-kiną Su-kiną, melžiausi dievams, o jis įleido pas save pikta dvasią ir žūsta nuo nuodėmės! Aš Si-kiną Su-kiną dangiaus nemokinsiu ir jis nūeis iš čia prakeiktu, idant likusieji jaunikaiciai nenusidėtų drauge su juo!"

Ir nubėgo Si-kin Su-kin vėl į taigą; ištiesą dieną bėgo jis ir liejo asaras ant minkštų samanų. Štai medis ošia žaliaisiais lapais, bet jis nežino, ko medis ošia. Štai srianius upelis šniokščia iš po akmenų, — pažiūrėjo Si-kinas Su-kinas į jį, bet upelis nieko nesako.

Ir paklausė Si-kin Su-kin: "kam Kchi atidavė mane didžiajam ir kam didisai mane prakeikė? Ko tu uži, senasis beržė, ir tu, mažasis upelis po akmeniu? Kam tas?" Ir tyli tamsioji taiga ir senasis beržas, ir mažasis upelis ir niekas nieko Si-kinui Su-kinui nepasako.

Surado Si-kinas Su-kinas aštrų akmenį, pradūrė sau juomi galvą, paspuolė ant samanų ir Si-kinas Su-kinas nebuvo daugiau.

Jaunikaiciai gi Si-kinas Su-kinas įsėjo, nes ji visi mylėjo, ir rado jį ant minkštų samanų, sale mazo upelio ir pasakė apie tai didžiajam, asaras liedami. Susirūstino In-spe-go Ti-go, liepė mesti jį rūšin, nes nuo piktos dvasios jis pražuvo, ir buvo suteptas.

Metė Si-kiną Su-kiną rūšin, neduodami dievams aukos, Kchi gi senai pasimirė ir Tjan-Mu nežinojo, kad jos sūnaus nėra jau.

Didysis gi In-spe-go Ti-go mokino jaunikaicius ir daug meldė, nusilenkdamas didžiojioms dvasioms, ir buvo teisus. Ir buvo pavasaris, perkunija trankės po kalnus, lietutis lijo ant jaunų žolelių ir giria užė, — kuomet saulė rengėsi pasilsin, užė, tyliai siubudama, ir linksmo paukščius, o jie giedojo.

Si-kin Su-kin gi gulėjo po žeme ir širdis jo jau nesilinksmo. Buvo žmogus ir nėra žmogaus ant gerosios žemės.

Ir užmiršo žmonės, kad Si-kinas Su-kinas buvo ir buvo siela žiūrinti į linksmą pasaulį, tik tai lietaus vandenį, priedami prie po-žemiųjų dvasių, pamatė Si-kiną Su-kiną ir pasakė dvasioms, kad jam negera ir kad ant žemės dabar gyvena piktai žmonės, kurie mano, jog dievišką sielą galima priversti daryti tą, ko ji neįdejo dvasios.

— Žmonės užmiršo teisybę! — liūdnei pasakė dvasios ir pasituntė ant žemės briedinę ligą, idant visi briedžiai padvestų, nes yra didžioji diejų padavimas, jog "alkanieji suras teisybę ir nusilenks prieš ją."

AUKSAPLAUKĖ KARALAITĖ.

Indijoje buvo viena karalaitė auksiniais plaukais; pas ją buvo nedora pamotė. Pamotė neapkentė auksaplaukės podukrės ir prikaltė karaliū išsiūsti ją tyrumon. Auk-saplaukė išvedė toli tyrumon ir paliko. Į penktą dieną auksaplaukė karalaitė sugrįžo pas savo tėvą raita ant liūto.

Tasyk pamotė prikaltė karaliū išsiūsti auksaplaukės podukrę į tuscus kalnus, kur tik vanagai vaidos. Į ketvirtą dieną vanagai parnešė ją atgal.

Tasyk pamotė išsiuntė karalaitę ant salos tarp marių. Žvejai pamatė auksaplaukės karalaitę ir į seštą dieną parvežė pas karaliū.

Tasyk pamotė prisakė ant kiemo iškasti gilų šulinį, įleido į jį auksaplaukės karalaitę ir užbėrė žemėmis.

Per šešias dienas iš tos vietos, kur užkasta karalaitė, sužibėjo šviesa ir kaip karaliū prisakė atkasti žemę, tai rado ten auksaplaukės karalaitę.

Tasyk pamotė paliepė silkmedžio strampą išduobti, įdėjo ten karalaitę ir paleido ant jūrų.

Į devintą dieną jūros išnešė auksaplaukės karalaitę ant chinų žemės ir ten ją chinai iš strampo išmė. Ji buvo gyva.

Bet vos ji ant kranto išėjo, tuojaus pasimirė ir iš jos atsirado silkvabalys.

Silkvabalys užsilaužė ant silkmedžio ir ėmė silkmedžio lapus graužti. Kaip jis išaugo jis tuojaus apmirė: nei edė, nei judinosi.

Į penktą dieną, tuo patim raku, kaip karalaitė liūtas parnešė iš tyrumos, — silkvabalys atėjo ir vėl ėmė esti lapus.

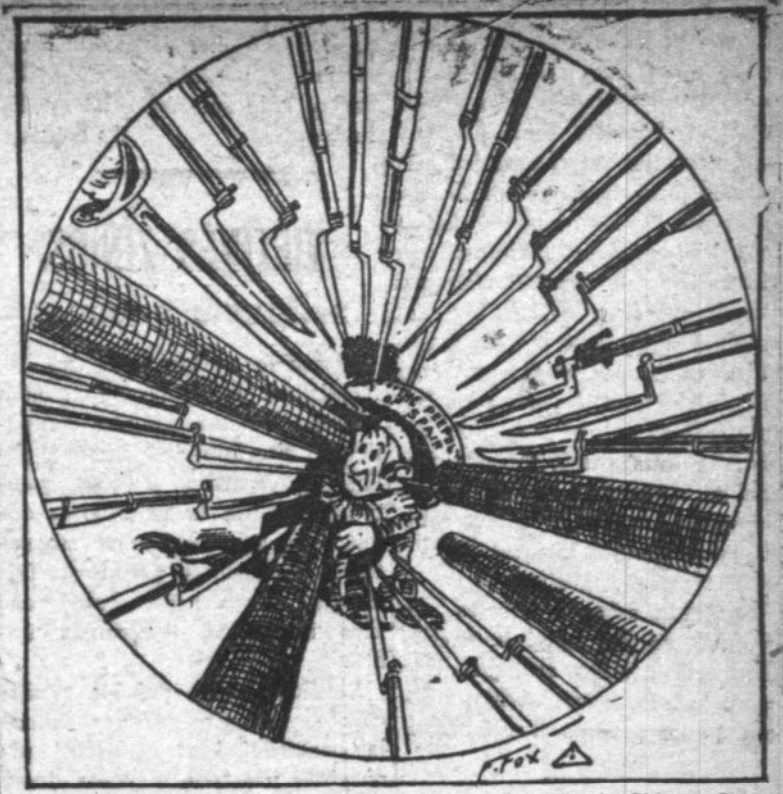
Kaip silkvabalys vėl atuko, jis vėl apmirė ir į ketvirtą dieną, tuo patim raku, kaip vanagai karalaitę parnešė, silkvabalys atgijo ir vėl ėmė lapus esti.

Ir vėl numirė ir tuo patim raku, kaip karalaitė sugrįžo valtyje, vėl atgijo.

Ir vėl numirė ketvirtą kartą ir atgijo seštą dieną, kaip karalaitė iškasė iš šulinio.

Ir vėl paskutinį kartą numirė ir į devintą dieną, tuo patim raku, kaip karalaitė atplaukė Chinijon, atgijo auksinėje silkinėje peraugoje. Iš peraugos išlėkė peteliškė ir sudėjo kiausimėlius, o iš kiausimėlių išsirito kirmėlaitės ir įsiveisė Chinijoje. Kirmėlaitės penkis kartus užmiega ir penkis kartus atgija.

Chinai augina daug silkvabalų, daro daug silkių; pirmutinis kirmėlaitės sapnas vadina-ma liūto sapnu, antras — vanago sapnu, trečias — valties sapnu, ketvirtas — kiemo sapnų ir penktas — strampo sapnu.

— Fox in Chicago Post.

Tokiam padėjime dabar yra Ispanijos žmonės. Iš visų pusių atstatyti į juos durklai ir šautuvai, taigi apie maištą sunku jiems ir bemanyti.

Is Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

D-RAS J. ŠLIUPAS CHICAGOJ.

Nuo 25 lapkričio dienos Chicago atsilieka Amerikos laisvamųjų suvažiavimas. Į šitą suvažiavimą nuo lietuvių atstovų atvažiavo d-ras Jonas Šliupas. Jis bus ne tik suvažiavime bet ir kalbės tam tyčia surengiamose prakalbose.

Prakalbos yra rengiamos: 25 lapkr. d. petnyčioj Freiheit Turner svetainėje, 3417-21 So. Halsted st. Kalbės d-ras J. Šliupas apie Amerikos laisvamanybę ir apie visokius lietuvių reikalus. Kalbės ir kiti kalbėtojai, tarp jų rūbisiųjų streikinkų atstovai. Pradžią 7 vak. val. [žanga 15d.]

26 lapkričio d. Sutaboj d-ras J. Šliupas kalbės Cicero, III. (Grant Works) Jukniaus salėje, 4839 W. 14 gatvė. L. S. S. 138 kuopa, rengusi prakalbas nedėlio, permaining jas ant subatos, taigi draug su dr. J. Šliupu kalbės socialistų kalbėtojai p. K. Gūgis ir kiti. Pradžią 7 vak. [žanga 15d.]

27 lapkričio nedėlio d-ras J. Šliupas kalbės ant Town of Lake Columbia svetainėje, kampas 48 ir Paulina gatvių. Pradžią 7 vak. [žanga 15d.]

Vienoje iš paminėtų vietų d-ras J. Šliupas kalbės apie evoliuciją, prie šitos kalbos bus parodomos stereoptiški paveikslai.

D-ro J. Šliupo priėmimui 27 lapkričio iš ryto bus parengti pusryčiai Lietuvių klubo svetainėje 3149 So. Halsted st. Čia pasakys kalbas visi įjėsmeni Chicagos žmonės. Pradžią 10 vak. ryto. [žanga \$100.]

Nepraleiskite, lietuviai, progos pasiklausyti d-ro J. Šliupo ir artiaus susipažinti su šiuo mūsų svarbiausiu veikėju.

20 d. lapkr., buvo "Aušros" kp. prelekcija, skaityta J. Ilgaudo, temoje "Žemės istorija". Antroji dalis apie Žemės istoriją bus skaitoma sekančią nedėlią, 27 lapkr. Pirmoje dalyje prelegentas kalbėjo apie pradines žemės tvėrimosi teorijas, paskui apie pirmąjį perijodą, — kaip pirmamjame perijode radosi gyvatis, kokia ji buvo ir kaip vystėsi, t. y. lavinosi ir platinosi. Didesnė prelekcijos dalis buvo pašvesta nurodymams apie gyvybės atsiradimą. Rodosi, jog pačios žemės paviršiaus istorija yra taip ilga, jog vien kalbant apie ją, nepaisant klausimo apie gyvunus, kuris tveria visai skirtingą dalį žemės istorijos, negalima kelių valandų dviejose prelekcijose atsakanti apkalbėti. Apie gyvybės atsiradimą ir jos išsitobulinimą reikėjo palikti kitom dviem prelekcijom; nes prelegentui užėmus perdaug plačius dalykus, negalima priderančiai viską apkalbėti ir prelekcija turi mažesnę svarbą. Vienok, nors prelektorius pasiėmė apkalbėti du svarbiu dalyku ant syk, visgi prelekcija negalima nupeikti, nes ji buvo gana priderančiai apdirbta. Rodosi poetiškais sakiniiais kalbėti apie labai prozaiską žemės istoriją prelekcijose netin-tas: Ilgaudas, (kas yra jo silpnų) myli taip sakant apie rožą kalbėti poetiškai: "Mūsų

motinė (ar močiutė) žemė niekada nemeluoja, jos istorijos lapuose yra išrašyta jos kova ir laimėjimai, kuriuos verčiant žmogus atranda —" ir tt., ir tt. Tai yra poetiška imaginacija vadinti suardytus, supainiotus žemės sluogsnius istorijos lapais, arba pačią žemę "teisinga", "neklaidinga", "siekianti ir kovojanti ir laimėjanti". Kas gali tvirtinti, jog pati gamta (ir žemė) turi kokius ypatingus siekius ar norus? Du ir du — bus keturi; taip ir su gamtos taisyklėmis ir siekliais.

Žemės istorija yra taip indomi, jog ir be "suaigiančių" žodžių galima labai užinteresuoti klausytojus. Jie, apart to, išmoks į gyvenimą žiūrėti iš reališkesnės pusės, kas labai naudinga.

Prelegentas sakė, prelekciją surengęs su paveikslais, bet nesant reikalingos mašinos, paveikslų negalėjo parodyti, ir todėl prelekcija nebuvo tokia, kokią jis rengė.

Aušros prelekcijos 27 lapkr. 3 val. po piet atsisbus:

1) Ant Bridgeport, lietuvių klubo, 3149 So. Halsted str., skaitys Gudas temoj "Kultūros istorija".

2) Ant Town of Lake Davis Square svetainėje, 45-ta gatvė ir Marshfield ave., skaitys M. Petruskas temoj "Muzika įvairių senovės tautų ir lietuvių".

3) Ant West Side McCormick svetainėje ant antru lubų. Skaitys Kl. Jurgelionis, temoj "Scenos menas: deklamacijos, mimika ir žaidimas".

L. S. Dr. Ratelis, 20 lapkr., W. S. Auditoriume, perstatė Slowackio penkių aktų tragediją "Mindaugis". Lošime dalyvavo: Vaitiekūnas — Mindaugas, Damijonaitienė — jo motina, Briedis — popiežiaus pasiuntinys, Mikolaitis — kumingaistis Daumantas, Dundulienė — jo pati, Sankunas — Trainitis, Mindaugo brolienas, Drangelis — kryživis Herman, Doviatis — Liutovaras, Sidiskis — Vaisvilkis, minykas, Mindaugo sūnus, Kazėnas — Minykas. Taigi lošime dalyvavo geriausias chigagiečių pajiegos. Nors perstatyti toks veiklas kaip "Mindaugis" yra labai sunku, bet buvo neblogai atlikta. Kaikurie lošėjai žaidė visai ir visai gerai, nors ir apskritai visiems ne daug kas galima užmesti. Pas lošėjus buvo matyti stengiamasis visomis pajiegomis kuogeriaus atlošti. Tuomi atsižymėjo p-nia Damijonaitienė pirmame akte, p. Briedis, ypač trečiame akte ir p. Vaitiekūnas penktame. Labai tinkančiai išrodė Drangelis, Briedis, Sidiskis, Kazėnas; kiti gi vidutiniškai. Dundulienė ir Sankunui truko tragiskumo ir pasistengimo, (Sankūnas apskritai lošė gerai). Reikia paminėti didžiausią įspūdį padariusias vietas: Damijonaitienė — laike prakeikimo; Briedis — scenoje Mindaugo išpažinties; Vaitiekūnas — mirties scenoje.

Už scenos, suatomai, nebuvo tinkamos tvarkos, nes mudavimai reikalingų atbalsių buvo vietoje ir ne laiku. Pav., juokin-ybė) myli taip sakant apie rožą kalbėti poetiškai: "Mūsų

už scenos skambina kaip inaminydami, kas sulyg kalbos turėjo būti daug vėliaus, arba, pasakant — "girdėti ginklai skambina", nors tuo tarpu nesigirdi, tik vėliaus pradeda barskintis arba trąpsinti. Dramoje kálbama taip, kaip autorius svajojo, bukę einant per salę "girdėti žingsniai skambant" ir panašiai, bet ant estrados taip nėra ir vargu gali būti, nes estrada ne "skambančių salių pylis" todėl persitariant būty protinga tokius sakinius, kurių negalima patvirtinti ir atsakanciai nuduoti, visai iš kalbos išmesti. Išmetimas tokių sakinių perstatymą netik nesusilpninti, bet daug pagerinti.

Apskritai sakant, veikalas, susilyginant su dauguma lietuviškų perstatymų, buvo atloštas taip gerai, kad kaip nuo artistų-milėtojų sunku geriau ir reikalaujti.

Subatoje, 19 d. lapkr. 11 val. ryto, Bridgeporte, Chicagoje, mirė Jonas Montvilas, turėjęs apie 40 metų amžiaus. Jis yra nuo senai atsizymėjęs tarp lietuvių veikėjų. Buvo kai kurių lietuvių laikraščių redaktoriumi ("Vaidilutės" (Skotijoj), "Garso", "Kataliko", "Vilties" šio pastarojo redaktoriu ir leidėju). Taipgi bendradarbiu ir raidžių statėju. Jis yra išvertęs keletą apysakų; tarp žymesnių yra: "Ahi-ma Vilis", "Austant", "Ben Hur", "Pajauta" ir keletą kitų. Taipgi keletą nežymių veikalių parašė originaliskai.

Ateinant šalčiams ir ilgiems žiemos vakarams, rami, tyki ir šilta vieta labai yra patogi liuosam nuo darbo laikui praleisti. Tokia vieta bridgeportiečiai randa Lietuvių Ratelio skaitykloje. Kaikurie jauni vyrai šitą skaityklos patogumą gerai supranta ir lanko ją kada tik atitrūkdami. Čia jie ir nuobodumo nepažįsta ir randa progą pamatyti geresnę gyvenimo pusę.

Be savaitraščių pereitą savaitę skaitykloje atėjo "Aušrinė" — Lietuvos jaunuomenės laikraštis, pilnas raštų, gyvai piešančių lietuvių visuomenės reikalus, ir naujas "Laisvosios Minties" numeris — rimtas išvaizda ir turiniu.

Tokių raštus beskaitant, laikas nejuosim bėga ir nuobodai nėra kada.

Cicero Lietuviai žymiai pradėjo dalyvauti mūsų visuomeniskame judėjime. Į taip trumpą laiką čia įsikūrę vieną po kitai kelios draugijos ir dabar, galima pasakyti, nėra nei vieno mūsų kultūriško gyvenimo klausimo, ant kurio Cicero lietuviai nebūtų atsilpę. Jie turi kuopas S. L. A., Tėv. Myl. Dr., Liet. Soc. S. spulksas, muzikalią draugiją, "Aušros" kuopą.

Šį sykį paminėsiu apie darbus kuopelės lietuvių, susispietusių prie "Aušros" 6-tos kuopos. Ta dar jauna kuopelė susidedanti iš abiejų lyčių jaunuomenės, uoliai darbuojasi: parengia prelekcijas 2 iki kalėdų, o 4 ar 5 po kalėdų, žada, įkurti skaityklą ir knygyną, rengia jau vakarinę mokyklą aritmetikos ir angliskos kalbos.

Mielą pabiežti, jog visame tame krutėjime jaunuomenė užima pirmą vietą. Neminėsiu pavarde darbščiausių iš jų (nors ir tas būtų verta), nes suprantu, kad jie dirba ne dėl garbės ir

pasirodymo, bet iš tvirto parsitikrinimo, naudingumo nuveiktą darbą, kaip sau taip visiems lietuviams.

S. Lapas.

VIETINĖS ŽINIOS.

RŪBSIUVIŲ STREIKAS.

Utarnike 15 lapkričio ties W. North ave. ir N. Wood st. buvo susirėmimas streikininkų su policija. Streikininkai mėtė į policiją plytgaliais ir kuo pasitaikė, policija veikė savo lazdomis. Šiame susirėmime suareštuota dvidešimt penki streikininkai. Tarp areštuotųjų penkios mergaitės, daugiausia žydės.

Streikininkams pašalpa pinigais šią savaitę būsiant išduota paskutinį kartą. Vietoj pinigų pašalpos pašalpa manoma duoti pašalpą vien maistu ir tam tikslui ant Lincoln ave. bus atidengtos naujos komisijinės stotys — krautuvės. Apie šitokių krautuvijų įkūrimą daugiausia rūpinasi Chicago's Federation of Labor. Ypatingai dabojama, kad streikininkų mazi kūdikių turėtų pieno; o tokių kūdikių streikininkų šeimynose esama maždaug 7500. Streiką remia iš visur. Už vieną dieną Chicago Feder. of Labor prezidentas J. Fitzpatrick gavęs per pačią apie \$800.

Daugelis mažųjų dirbtuvų pirmė unijos sąlygas ir iki 15 d. lapk. į tas dirbtuves sugrįžo darban apie 15 šimtų darbininkų. Didžiosios dirbtuvės unijos sąlygų vis nepriima. — Pylicėjų komitetas, susirinkęs pas Miss. A. Nicholes bandydamas taikyti darbdavius su streikininkais, klausė pakviestų čia darbdavių atstovų, ar jie nesutiktų savo dirbtuves padaryti, įsigi ne "closed", tai "preferential", kas reikiška, kad įsigi ne nori vien tik unijistus savo dirbtuvėse turėti, tai tegul nors pirmesnė duoda unijistams, ir tik tada priima nepriigulinius į uniją, kada visai nebūtų norinčių darba gauti unijistų. Ant šito pasiūlymo Hart, Schaffner ir Marx firmos atstovas M. A. Strauss pasakė, kad "closed" ir "preferential" dirbtuvės vieną tą patį reikiška ir apie tokių pripažinimą negali būt kalbos. Darbdaviams nėsą reikalo žiūrėti, ar jų darbininkai yra unijistai, ar ne, by tik darba gerai mokėtų atlikti. Patį darbininkai gali kiek jie nori risti į unijas ir kitokias organizacijas, bet darbdaviai negali jų verst prie to, negali daryti skirtumo tarp organizuotų ir neorganizotų darbininkų. Jai-gu darbdaviai pripažintų tokią prievarčią, tai jie ardytų pramonę. "Dabar jau — užbaigė M. A. Strauss — daugelis streikavusių pradeda suprast, kad jie reikalavo negalimo dalyko ir pradeda grįžti į darbą. Praeis dar viena savaitė ir streikuojančių bepaliks maža krūvelė". — Tai šitaip tikisi darbdaviai.

Serodoj 16 lapkričio policija išvaikė streikininkų minią, susirinkusią ties siuvėjų dirbtuve, 1622 W. Division gatv. Areštuotas čia H. Šalis, gyvenąs 1621 N. Winchester gatv. Antras susidurimas streikininkų su policija buvo ties Blucher ir N. Wood gatvėmis. Policija išvaikė taip-gi streikininkų minią, susirinkusią ties Columbia sale, kurioj buvo streikininkų mitin-

gas. Darbaviečių inspektorius Edg. T. Davies apreiškė, kad jis tyrinėjo sąlygas Hart Schaffner dirbtuvės ar nerado, kad jose būtų laisvomi valstijos išleisti įstatymai — sulig darbo. Sako, priimant atidėn kad ši firma turi 42 dirbtuves, kuriose dirba maždaug 11.000 darbininkų, reikia pripažinti, kad jos vedamos neblogiau-sia.

Vakare pas tūla ponį buvo susirinkę keletas Chicago's profesorių svarstyti streiko eisenos. Apie darbo sąlygas jie buvo truputį kitokios nuomonės, kaip minėtas inspektorius.

Ketverge, 17 lapkričio anksti ryto streikininkai ant W. Chicago ave. užpuolė karus, kuriuose važiuo į darbą streiklankiai. Streiklankius ištempė iš karų, negalėjo tam pasipriešinti nei konduktoriai su motormanais. Pagal visą W. Jackson boulevard, tarp Desplaines ir Halsted gatvių, kamie daugiausia yra rūbsiuvių dirbtuvų, streikininkai stabdė ir gražio streiklankius, ėjusius ir važiuosius į darbą. Tūlos kompanijos, sakoma, buvo atsikvėtusios streiklankius net iš Pittsburgho. Atvažiuosieji iš kitur streiklankiai nakvojo Marco hotelyj, 336 Dearborn st., šį hotelį apsupė streikininkai ir daboj, kada tie svečiai eis į darbą. Streiklankiai pabijojo išeit iš hotelio ir per telefoną pasisaukė pagelbon policiją. Pribuvusi policija paliosavo streiklankius ir nulydėjo juos į Alb. Deckerio ir Abi. Coheno dirbtuves, 317 Franklin gatv. —

Vakare, išvaikant streikininkus ties Harrison st. ir 5 ave., buvo pašautas į koją privatistas detektivas Th. Flowers. Jį nuvežė ligonbutin. Minioj tapo areštuota Magdalena Debona, pasakė, kad "closed" ir "preferential" dirbtuvės vieną tą patį reikiška ir apie tokių pripažinimą negali būt kalbos. Darbdaviams nėsą reikalo žiūrėti, ar jų darbininkai yra unijistai, ar ne, by tik darba gerai mokėtų atlikti. Patį darbininkai gali kiek jie nori risti į unijas ir kitokias organizacijas, bet darbdaviai negali jų verst prie to, negali daryti skirtumo tarp organizuotų ir neorganizotų darbininkų. Jai-gu darbdaviai pripažintų tokią prievarčią, tai jie ardytų pramonę. "Dabar jau — užbaigė M. A. Strauss — daugelis streikavusių pradeda suprast, kad jie reikalavo negalimo dalyko ir pradeda grįžti į darbą. Praeis dar viena savaitė ir streikuojančių bepaliks maža krūvelė". — Tai šitaip tikisi darbdaviai.

Patį darbininkai gali kiek jie nori risti į unijas ir kitokias organizacijas, bet darbdaviai negali jų verst prie to, negali daryti skirtumo tarp organizuotų ir neorganizotų darbininkų. Jai-gu darbdaviai pripažintų tokią prievarčią, tai jie ardytų pramonę. "Dabar jau — užbaigė M. A. Strauss — daugelis streikavusių pradeda suprast, kad jie reikalavo negalimo dalyko ir pradeda grįžti į darbą. Praeis dar viena savaitė ir streikuojančių bepaliks maža krūvelė". — Tai šitaip tikisi darbdaviai.

Petnyčioj 18 lapkričio streikininkai užpuolė streiklankius elevatoriaus stoty ant Kedzie ave. Buvo šaudymos revolveriais. Penki žmonės tapo sužeisti. Ant Kedzie ave. šimtai žmonių kėlė maištą. Greit pribuvusi policija sumišimą numalė. Keletas susidurimų su policija buvo ir ant kitų gatvių: Monroe, Harrison st., Elk Grove ir W. North ave. Policija areštavo keliolika streikininkų.

Chicago Federation of Labor kreipėsi į visas Chicago's unijas, prašydamas pašalpos rūbsiuvių streikui. Tokį pat prašymą išsiųs į visas Suvenytų Valstijų unijas skaičiuje 27.000.

Atsiliekancioj St. Louise American Federation of Labor konvencijoj 18 lapkričio rūbsiuvių streikininkų delegatai įnešė prašymą šelpti streiką. Šią dieną konvencija nieko nenutarė, bet be abejonės paremti streiką ji sutiks.

Subatoj 19 lapkričio streikininkai

kai sukėlė demonstraciją ant Noble st. Dabar jau ji pakara.

Nors mažutės dirbtuvės ir toliau priima unijos sąlygas, bet didesės apie tokių priėmimą dar visai nemano.

Streikininkų komitetai labiau užsiėmė aukų rinkimu. Veikliai tam padeda Chicago's moterų klubas.

Kaikurios pargės veikliai dalyvaujančios streiko reikaluose, turės matomai gerą progą gauti jaunikius. Staudien, leiskim, Miss Agnes Nestor gavo nuo tūlo vyro iš Coshocton, Ohio laiską, kuriame jis apreiškia norįs ją gauti už pačią. Įsigi ji už jo ištekesiančią, jis iš kalno sutinka leisti jai ir toliau darbuotis streikininkų naudai. Panašius laiskus iš kitų vietų gavo panelė Alice Henry. Ponai Robins fermeriai iš Dakota atsiuntė prašymą, kad ji streikuojančias mergaites pasiųstų pas juos, nes jiems reikia pačių, kurios būtų geros gospadijės. Ponai Robins to padaryti nesutiko.

Nedėlioj, 20 lapkričio. Chicago Federation of Labor tikisi turės streiko pašalpą \$25.000 ir savaitę. Mat visiems prigulintiems į unijas sąnariams rekomenduota mokėti po 25 centus į savaitę streiko naudai. Unijistų Chicagoj yra apie 150.000 žmonių, iš kurių 100.000 moka savo mokesčius reguliariškai, taigi tie ir sumokės minėtą sumą 25 tūkst. dolarių. Daugelis unijos skyrių jau sutiko šį mokesčių mokėti. Tačiau ir šitokios sumos toli gražu negali pakakti streikuojantiems, kurių yra apie 45.000, o skaitant čia ir jų šeimynas, reikalaujančių pašalpos skaičius gali perviršyti 100 tūkst. Tokiu būdu iš 25.000 dolarių ant kiekvieno norinčio valgyti išpultų tik po 25c į savaitę.

Streikininkų skaičių registruojasi ir viešie valkatos, kurie irgi skverbiai prie pašalpų. Sukontraliuoti, kas streikininkas, o kas ne, esti gana sunku, nes beveik visi streikuojanti pirmiausia unijas nepriigulėję ir dabar neturi jokių ženklų.

Ukio paroda Chicagoj prasidėjo subatoj 19 lapkričio Coliseum. Įžanga 50 centų, vaikai 25c.

W. Wilsonas, New Jersey naujai išrinktas governoris, aplankė Chicago.

Keturiolikos augėčių namai naujai bus pastatyti ant Michigan ave. ir Monroe st. Kaštuosį \$1.000.000.

Ligonbutis užsidarė ant Dearborn st. 2407. Jis gyvavo per 20 metų, bet netekęs lėšų priverstas buvo pasinaikinti.

Paskiausiai Gautas Žinios.

Rosijos caras, gavęs nuo Stolipino apie Tolotojau mirtį pranešimą, praradė ant jo šiuos žodžius: "Aprekvū mirtį didžiojo rasytojo, kuro savo talentu inkunloj anko laikus savo tėvytininkų tipu tvėrimu ir Rožijai suteikė didžiausios garbės priedą. Teatradu jis Dievuje mie-lasirdingą telisąj".

Bruxelles'e sunkiai serga karalienė Elizabet.

Dr. Grigoreno susimylėjimo prakštas atmetas. Dabar jau ji pakara.

Pagal Bowerį tyrinėjimų įtaigos žinių Suvenytose Amerikos Valstijose esą 4.500.000 bedarbių, iš jų 800.000 esą New Yorke ir aplinkinėj.

New Yorke-21 lapkričio suareštuota savininkai firmos Burr už pa-naudojimą pačio prigulintiems tikslams. Ši firma išplėsus nuo žmonių daugiau 40 milijonų dolarių, pardavinėdama abejas visokių "auksų" kasyklų, kurių visai nebuvo.

Chicagoj West Side dalyj naktį iš 21 ant 22 lapkričio kriminalistai nusėdė du policmonu, kurie bandė juos sulauti.

Chicagoj, 22 lapkričio prasidėjo arklių paroda.

Protestantų kuningal Chicagoj kreipėsi į savo parapijionis, prašydam, kad jie šelptų streikuojančius siuvėjus.

American Federation of Labor konvencijoj St. Louise, Mo. 21 lapkričio po ligų debatu tapo atmetama socialistų rezoliucija sulig unijos įstatymų permanynyme. Konvencija iš-nėšė patarimą šelpti Chicago's streikuojančius siuvėjus ir Los Angeles streikuojančius namų statytojus.

APGARSINIMAL.

VALGIS, KAIPO GYDUOLĖ.

Užlaikymui kūno sveikatoj ir stiprybei nėra geresnės ir malonesnės gyduolės kaip valgis. Kiek ilgai mes galime priimti ir suvirinti reikalingą kiekybę maisto, tiek ilgai mes džiaugiamės sveikata. Kada viduriai pradeda nebesuvirinti, var-tokite tuojau Trinerio American Elixirą iš kartaus vyno. Jis yra sudėtas iš seno raudono vyro ir gydomyjū žolijų ir yra svarbus gydymui skystimas. Jis išvalo vidurius ir žarnas ir paragina juos veikti reguliariškai. Pirmas ženklas sveikatos sugryžimo yra geras apetitas. Rekomenduojame Trinerio American Elixirą iš kartaus vyno visose ligose, prie kurių nupuola apetitas arba po valgiui esti nesmagu. Vartokite jį prie vidurių ir žarnų ligų, taip lygiai prie nervin-kumo, nusilpnėjimo bei melan-cholijos. Vaisių sankrovose. Jos Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Dr. Grigoreno susimylėjimo prakštas atmetas. Dabar jau ji pakara.

Pagal Bowerį tyrinėjimų įtaigos žinių Suvenytose Amerikos Valstijose esą 4.500.000 bedarbių, iš jų 800.000 esą New Yorke ir aplinkinėj.

New Yorke-21 lapkričio suareštuota savininkai firmos Burr už pa-naudojimą pačio prigulintiems tikslams. Ši firma išplėsus nuo žmonių daugiau 40 milijonų dolarių, pardavinėdama abejas visokių "auksų" kasyklų, kurių visai nebuvo.

Chicagoj West Side dalyj naktį iš 21 ant 22 lapkričio kriminalistai nusėdė du policmonu, kurie bandė juos sulauti.

Chicagoj, 22 lapkričio prasidėjo arklių paroda.

Protestantų kuningal Chicagoj kreipėsi į savo parapijionis, prašydam, kad jie šelptų streikuojančius siuvėjus.

American Federation of Labor konvencijoj St. Louise, Mo. 21 lapkričio po ligų debatu tapo atmetama socialistų rezoliucija sulig unijos įstatymų permanynyme. Konvencija iš-nėšė patarimą šelpti Chicago's streikuojančius siuvėjus ir Los Angeles streikuojančius namų statytojus.

New Yorke-21 lapkričio suareštuota savininkai firmos Burr už pa-naudojimą pačio prigulintiems tikslams. Ši firma išplėsus nuo žmonių daugiau 40 milijonų dolarių, pardavinėdama abejas visokių "auksų" kasyklų, kurių visai nebuvo.

Chicagoj West Side dalyj naktį iš 21 ant 22 lapkričio kriminalistai nusėdė du policmonu, kurie bandė juos sulauti.

Chicagoj, 22 lapkričio prasidėjo arklių paroda.

Protestantų kuningal Chicagoj kreipėsi į savo parapijionis, prašydam, kad jie šelptų streikuojančius siuvėjus.

American Federation of Labor konvencijoj St. Louise, Mo. 21 lapkričio po ligų debatu tapo atmetama socialistų rezoliucija sulig unijos įstatymų permanynyme. Konvencija iš-nėšė patarimą šelpti Chicago's streikuojančius siuvėjus ir Los Angeles streikuojančius namų statytojus.

New Yorke-21 lapkričio suareštuota savininkai firmos Burr už pa-naudojimą pačio prigulintiems tikslams. Ši firma išplėsus nuo žmonių daugiau 40 milijonų dolarių, pardavinėdama abejas visokių "auksų" kasyklų, kurių visai nebuvo.

Chicagoj West Side dalyj naktį iš 21 ant 22 lapkričio kriminalistai nusėdė du policmonu, kurie bandė juos sulauti.

Chicagoj, 22 lapkričio prasidėjo arklių paroda.

Protestantų kuningal Chicagoj kreipėsi į savo parapijionis, prašydam, kad jie šelptų streikuojančius siuvėjus.

American Federation of Labor konvencijoj St. Louise, Mo. 21 lapkričio po ligų debatu tapo atmetama socialistų rezoliucija sulig unijos įstatymų permanynyme. Konvencija iš-nėšė patarimą šelpti Chicago's streikuojančius siuvėjus ir Los Angeles streikuojančius namų statytojus.

tan vakaran, o pamatysit kaip tas garsumas nuolatinais vėspalvys Lietuvas girios, kaip jis gaidino ir baidė ponus žmonių akiraudėjus, o gubė ir gelbėjo vargšus. Lotis gėralui Chicago's lietuvių artistai. Tikietų kainos: 25c, 35c, 50c, 75c ir \$1.00.

Tikietus iš laiko galima gauti pas visus Birutės choristus ir artistus. Kvietia širdingai.

Birutės Draugijos Valdyba.

LIET. MOT. DR. JA "APŠVIETA" CHICAGO

rengia Liet. Mot. Rankdarbių Parodą. Paroda prasidės 4 gruodžio, 1909, Fellowship (nupila) svetainė, 331 W. 33rd. Place. Paroda bus galima įknyti šiomis dienomis: Nedėlioj, Utarnike, Ketverge ir Subatoj. Nuo 1 po pietų iki 10 val. vak.

Parodon bus išstatyti Lietuvių Moterų įvairiausi rankų išdirbiniai, kaip tai: audiniai, siuviniai, megziniai ir t. t. Taigi, visos Lietuvos moteris ir merginos širdingai yra kvietiamos prisidėti su kuom tik katra galite: nes parodon bus priimama prasiūsi ir į pulkiaus rankų išdirbiniai. No-rinčios kas nors suteikti parodon, ma-lonėkies užsėti arba atsiųditi iki 3 d. gruodžio pas: P. Moskings, 3327 Lowe ave. arba pas O. Demikleng, 2048 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Prie kiekvieno išdirbinio reikis pridėti parašą su vardu ir pavarde keno dirbtas su vieta iš kur. Norinčios išstatyti parodon savo išdirbinius paravinimui, su vardu ir pavarde ma-lonėkies paduoti ir katra (preke). Jai kas nupirks, Dr. ja sugrąžia pi-nigus pagal paduotą kainą, kuriuos nenupirks — Dr. ja sugrąžia visoms išdirbiniams nesugadintus ir ne-suteiktus su didžiausia padečia.

Paroda uatėsigs 10 d. gruodžio su išlaimejimu labai puikiuos pagalykies, išsiuvinėtos ir paaukotos ponios K. Katkevičienės, vertės 15 dolarių. Laimėjimo tikietas 25c.

Širdingai kvietiamie visus be skir-tumo atsilankyti minėton parodon kur galėsite prisidėti įvairių puikių siu Lietuvių moterų rankų darbų, iš ko būsite pilnai užgaudinti. Įžanga parodon 10c, ypatal. Mo-terim, kurios prisiejęs koki išdirbinį parodon, įžanga dovanai. Su tikra pagarba, L. M. Dr. ja "Apšvieta".

Kvietia Komitetas.

BALIUS.

Draugijos Metis Lietuvių Ameri-koje, nedėlioj 27 d. lapkričio, 1910, salėje DeKoven Turner Hall, 515-517 W. De Koven st. Prasidės 3 val. po piet, traukias iki pirmat valandai nakties. Tai bus paskutinis balsius prieš adventus, bus galima gerai pa-silinksinti prie geros muzikos. Kvie-čiam visus lietuvius ir lietuvaites. Tikietas porai 25 centai.

Kvietia Komitetas.

BALIUNI.

Kvietiam visus lietuvius ir lietu-vaits iš mūsų iškilmingą balių pa-rengtą Draugystės Palaimintos Lie-tuvos. Balias bus subatoj 26 lapkri-čio, 10 val. Freiheit Turner svetainė, 3417 So. Halsted st. Prasidės 7 val. vakara. Tikietas 25c. porai.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broli Antana Jo-manta, du metal atgal buvo Chica-go, iš čion išvažiavus, nėra apie jį žinios, paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Miestelio Narindaičiu. Kas duos apie jį žiniją tam bus Lietuva uarsyta Simonas Jomantas, 10530 Courtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Petro Petro Dep-kaus, pasinaidėjęs iš Kauno gub. Ra-sėnių pav. ir parapijos. Bedavių sodž. 15 metu kaip Ameriko, pir-niausia gyvenno Pittsburg, Pa. gir-dejaų kad sirgo ligonbuty. Turio svarbų reikala. Jai-gu mirė ar gyvas mieldži duokitie apie jį žinoti šiuo adresu: Selvestras Dapkus, 333 E. 14th st., Chicago Heights, Ill.

Pajieškau Juozo Stankevičiaus. Jis yra apie šėių pėdų aukščio, zdra-vas vyras tamsiai geltonų plaukų, apie du metal kaip Ameriko. Fir-ma gyvenno Cleveland, dabar ne-žinau kur. Jis pats arba kas apie jį žinotų malones man pranešti šiuo adresu: Jonas Vilnuskis, 2124 Dorkin ave., Seranton, Pa.

Pajieškau savo paistatamo J. Sat-kaus, Kauno gub., Raseinių pav., Tau-ragės valst., Lekiškių sodž. 10 me-tų Ameriko, pirmą gyvenno Chi-cago, Ill. Turio svarbų reikala. No-rėliau žinot, kur jis dabar yra. Pra-šau suteikti žiniją šiuo adresu: A. Festerling, 1120 So. Canal st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo geros pažystamor Magutės Astravičiūtės, Kauno gub., Panevėžio pav., Kuprėliškio par-p. Galvokų sodž. Ji pati ar kas kitas malones duoti man žiniją šiuo adresu: A. S. 609 Union st., Rockford, Ill.

Pajieškau savo svogero Jono Sim-kavičiaus, Kauno gub., Raseinių pav., Skirsnemūnės parap. Jis pats ar kas kitas malones suteikti man žiniją šiuo adresu: Izidorius Šilutis, 1150 So. Canal

